

Esbos integrationsprogram 2022–2025

Esbo till Finlands
bästa integrerare!

Innehåll

1. Bakgrund.....	3
1.1. Programmets innehåll och syfte	3
1.2. Kommunens uppgift och främjande av integration.....	3
1.3. Ansvar för beredning och uppföljning av programmet	4
1.4. Finlands och Esbos tillväxt och invandring	4
1.5. Mångfald bland personer med främmande modersmål.....	5
1.6. Terminologi och statistiska indikatorer	6
1.7. Utnyttjande av information som stöd för integrationen	6
1.8. Integration på svenska.....	7
1.9. Mottagning av personer som fått uppehållstillstånd på basis av internationellt skydd	8
1.10. Effekterna av Rysslands angrepp på Ukraina.....	8
2. Enhetlig och likvärdig stig för fostran och lärande.....	10
2.1. Skillnader i inlärningsresultat	10
2.2. Småbarnspedagogik.....	11
2.3. Utbildning och utbildningsnivå i arv	12
2.4. Regional segregation ur perspektivet för småbarnspedagogik och grundläggande utbildning	13
2.5. Lärokursen Finska och svenska som andraspråk.....	15
2.6. Mobbning och skolelevers ensamhet.....	15
2.7. Mål och mätare för likvärdiga stigar för fostran och lärande:	16
3. Sysselsättning och företagande	17
3.1. Befolkningsmässig och ekonomisk försörjningskvot.....	17
3.2. Sysselsättning och arbetslöshet	18
3.3. Reformen av utkomstskyddet och effekter riktade till Esbo.....	18
3.4. Bakgrundsfaktorer till sysselsättning och arbetslöshet	20
3.5. Invandrare och arbetskraftens tillgänglighet.....	20
3.6. Sysselsättning för invandrarkvinnor.....	21
3.7. Kundorientering i allmänna sysselsättningstjänster	21
3.8. Sysselsättningstjänster särskilt riktade till invandrare	22

3.9. Talent Espoo.....	23
3.10. Mål och mätare anknutna till sysselsättning och företagande	25
4. Integration i det inledande skedet.....	26
4.1. Sanna Marins regeringspolitik för stöd vid integration i det inledande skedet.....	26
4.2. Introduktionsperiod	26
4.3. Invandrarkvinnor som befinner sig utanför arbetsmarknaden och nå ut till målgruppen.....	27
4.4. Stöd i det inledande skedet och stora reformer av förvaltningsstrukturer	28
4.5. Fortsatt beredning av främjande av integration i det inledande skedet.....	29
5. ”Esbo för alla” i vardagen	30
5.1. Politiskt deltagande, kommunikation och dialog.....	30
5.2. Personer med utländsk bakgrund födda i Finland	31
5.3. Kultur, idrott och ungdomsarbete.....	31
5.4. Invandrare och åldrande	33
5.5. Främjande av välfärd och relation till välfärdsområdet.....	33
5.6. Säkerhet	34
5.7. Stadens personal	34
5.8. Mål och mätare anknutna till ”Esbo för alla”	35

Bilder: Elido Oy, Taru Turpeinen, Olli Häkämies, Johanna Taskinen, Janne Ketola

Esbos integrationsprogram 2022–2025 behandlades i stadsstyrelsen 16.5.2022 och stadsfullmäktige 13.6.2022.

1. Bakgrund

1.1. Programmets innehåll och syfte

I Berättelsen om Esbo, det vill säga stadens strategi för mandatperioden 2021–2025, har staden som ett av mandatperiodens sju mål fastställt att Esbo ska vara ”Finlands bästa integrerare”.

Esbos integrationsprogram strävar inte efter att vara en allomfattande eller specifik plan för integration eller stöd för den i Esbo. Däremot är syftet att lyfta fram viktiga utvecklingsförlopp och utarbeta riktlinjer för hur man implementerar målen som fullmäktige har fastställt för integrationspolitiken.

De viktigaste temana i integrationsprogrammet är:

1. Fostran och utbildning för invandrabarn.
2. Sysselsättning för invandrare.
3. Sysselsättning för invandrarkvinnor.

För att lyckas med mandatperiodens mål måste målen för integrationsprogrammet och resultatenheterna bilda en välfungerande helhet.

Programmet är uppdelat i fyra delar:

1. Enhetlig och likvärdig stig för fostran och lärande Mål och mätare i kapitel 2.7	2. Sysselsättning och företagande Mål och mätare i kapitel 3.10
3. Integration i det inledande skedet Målen preciseras i led med det nya regelverket.	4. ”Esbo för alla” i vardagen Mål och mätare i kapitel 5.8

1.2. Kommunens uppgift och främjande av integration

Enligt kommunallagen är kommunens uppgift att främja invånarnas välfärd och områdets livskraft samt ordna tjänster för invånarna på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt. Syftet med lagen är detsamma för alla kommuninvånare oberoende av deras bakgrund. I Berättelsen om Esbo har fullmäktige lyft samma princip gällande kommuninvånarnas likvärdighet: ”Alla som bor i Esbo är Esbabor”.

Enligt § 32 § i lagen om främjande av integration (30.12.2010/1386) ska kommunen för att främja integrationen och stärka det sektorsövergripande samarbetet göra upp ett program för integrationsfrämjande. Det godkänns av kommunfullmäktige. Programmet ses över minst vart fjärde år.

En femtedel av alla Esbobor har redan nu ett främmande modersmål. Deras andel ökar under mandatperioden till närmare en fjärdedel. Integrationen av invandrare stöds med anledning av detta inte heller i första hand i en från övrig produktion av tjänster separat ”integrationsbubbla”.

Det är i första hand fråga om hur man med stadens nuvarande befolkningsstruktur kan ta hand om stadens livskraft och välfärden för alla stadens invånare som en del av kundorienterade bastjänster. Till exempel är småbarnspedagogik, grundläggande utbildning, utbildning på andra stadiet, fritt bildningsarbete och sysselsättnings-tjänster centrala tjänster som främjar integrationen av invandrare.

Den pågående enorma reformen av förvaltningsstrukturer påverkar alla fyra innehållshelheter i integrationsprogrammet.

Verkställandet av integrationspolitiken påverkas i hög grad av överföringen av ansvaret för ordnande av social- och hälsovårdstjänster från staden till Västra Nylands välfärdsområde samt överföringen av arbets- och näringstjänsterna år 2024, efter det pågående sysselsättningsförsöket, från staten till stadens ansvar att ordna dem. Även den utvidgade läroplikten och reformen av det kontinuerliga lärandet har strukturella effekter.

Medan integrationsprogrammet utarbetades i början av 2022 står det fortfarande delvis oklart hur integrationens finansiering, reglering och olika aktörers roller ändras i led med reformerna. Till exempel stadgas det om paragrafer med anknytning till integrationsprogrammet i det inledande skedet i riksdagen under 2022 och paragraferna vinner laga kraft under 2024 (mer om detta i kapitel 4). Innehållet i integrationsprogrammet konkretiseras också i enlighet med nedan angivna riktlinjer i enskilda utkast till beslut under mandatperioden.

1.3. Ansvar för beredning och uppföljning av programmet

Enligt Esbo stads anvisning för koncernförvaltningen ansvarar ansvarsområdet för internationalism och invandring inom stadens strategienhet för den strategiska planeringen av invandringsfrågor och integrationspolitiken, styrningen av implementeringen av dessa samt för beredningen och uppföljningen av integrationsprogrammet.

Stadsstyrelsen ansvarar i enlighet med förvaltningsstadgan för principerna för främjande av integration. Om programmets implementering och resultat rapporteras årligen till stadsstyrelsen och stadens delegation för främjande av integration.

1.4. Finlands och Esbos tillväxt och invandring

Det ligger i Esbos särskilda intresse att man i finansieringen av offentliga tjänster beaktar rollen för Esbo och den övriga huvudstadsregionen i implementeringen av Finlands integrationspolitik. Hälften av invånarna i Finland med främmande språk som modersmål bor i Esbo, Helsingfors och Vanda.

Finlands befolkning och antalet sysselsatta ökar enbart till följd av invandringen. I sin vägkarta, som publicerades hösten 2021, ställde regering upp riktlinjer för att man vill minst fördubbla den arbetsrelaterade invandringen från den nuvarande nivån senast till 2030.

Enligt redogörelsen som regeringen 2021 utarbetade till riksdagen minskade antalet sysselsatta med finsk bakgrund med cirka 10 000 personer under 2000–2017, medan antalet sysselsatta med utländsk bakgrund ökade med cirka 100 000 personer under samma intervall. Utvecklingen fortsätter i samma riktning.

Enligt huvudstadsregionens befolkningsprognos beträffande personer med främmande språk som modersmål kommer andelen Esbobor

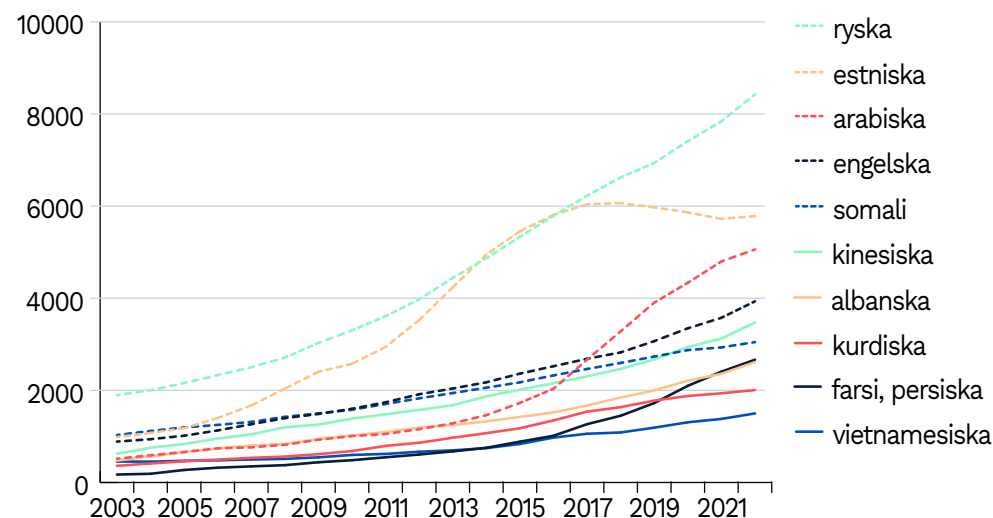
som har främmande språk som modersmål att öka med mer än en tredjedel till 2035.

1.5. Mångfald bland personer med främmande modersmål

Esboborna talar totalt cirka 150 språk som modersmål.

År 2018 var andelen personer med asiatisk bakgrund av Esbos invånare med utländsk bakgrund cirka 37 procent (jfr övriga huvudstadsregionen 27–28 %). Den relativt stora andelen personer med asiatisk bakgrund är förknippad med deras betydande roll på Aalto-universitetets campus, i forskningsinstitut och i synnerhet i företag inom teknikbranschen. Andelen personer med europeisk bakgrund (inkl. personer som härstammar från Ryssland och övriga områden i tidigare Sovjetunionen) av Esbos invånare med utländsk bakgrund var 46 procent och andelen personer med afrikansk bakgrund var 12 procent. Ryskspråkiga är alltså den största gruppen med personer med främmande språk som modersmål.

Esbos tio mest talade främmande språk 1.1.2003–2021

Information om befolkningsutvecklingen

- I början av 2022 fanns cirka 60 000 invånare med främmande språk i modersmål i Esbo.
- Under mandatperioden, som löpte ut 2021, ökade andelen invånare med främmande språk som modersmål i Esbo på ett år med i genomsnitt mer än 3 600 personer.
- Andelen invånare i Esbo med främmande språk som modersmål är tiofaldig jämfört med antalet invånare i en finska mediankommun.
- Av stadens invånare talar 20 procent och av under 45 år fyllda Esbobor talar 27 procent varken finska, svenska eller samiska som sitt modersmål.
- Av Finlands invånare med främmande språk som modersmål är 13 procent Esbobor.
- Av Västra Nylands invånare med främmande språk som modersmål är 83 procent Esbobor.
- Under åren 2018–2020 fördelades tillväxten av befolkningen med främmande språk som modersmål enligt befolknings-tillväxtens delfaktorer, så här:
 - » Överskott i födelsetal 19 % (2 077 personer)
 - » Landets interna flyttrörelse 27 % (2 988 personer)
 - » Emigration 54 % (5 844 personer)
- I Finland 2021 beviljades de första uppehållstillstånden och totalt gjordes 55 636 registreringar av EU-medborgare på följande grunder:
 - » Arbete 25 298
 - » Registrering av EU-medborgare 11 190
 - » Familj 9 821
 - » Studier 5 837
 - » Internationellt skydd 3 023
 - » Övriga 467

1.6. Terminologi och statistiska indikatorer

I dialoger om integration och även i detta programs texter och uppföljningsmätare, granskas i statistiken med växelvis utländska medborgare, personer med främmande språk som modersmål och personer med utländsk bakgrund.

Utländsk bakgrund – Enligt Statistikcentralens definition har båda föräldrarna eller den enda kända föräldern till en person med utländsk bakgrund fötts utomlands. Definitionen är tydlig och mer neutral än andra alternativ, men information om detta finns just inte i datasystem, som informationen ackumuleras i under användningen av tjänsterna.

Modersmål – Att använda språk som en indikator för invandrarbakgrund är vanskligt, eftersom informationen om modersmål baseras på personens egen eller föräldrarnas angivelse. Det ger inte alltid någon bra bild av vilket språk som är personens starkaste språk.

Medborgarskap – Bland annat Arbetsförvaltningen tillämpar medborgarskap som en indikator på invandrarbakgrund. En svaghet är att granskningen då avgränsar bort personer som redan fått finskt medborgarskap och deras avkomlingar. Statistiskt granskat skiljer sig dock deras situation på många sätt från den övriga befolkningen.

När man i detta program talar om ”invandrare” utan någon närmare definition, hänvisar man till personer med utländsk bakgrund som har fötts utomlands.

1.7. Utnyttjande av information som stöd för integrationen

Som stöd för den offentliga förvaltningens beslutsfattande behövs information till exempel om välfärdsskillnader olika befolkningsgrupper emellan. Utan ett heltäckande kunskapsunderlag är det svårt att fatta grundade beslut. Information behövs bland annat när man strävar efter att förebygga en ökning av välfärdsskillnader, som även har lyfts i Berättelsen om Esbo.

Insamling och analys av statistiska data beträffande utländska personer, personer med främmande språk som modersmål och personer med utländsk bakgrund utan att äventyra integritetsskyddet för någon innebär inte att stadens invånare, som utgör grunden till statistiken, på något sätt skulle anses vara utomstående.

En central del i utvecklingen av inkluderande tjänster är att det finns information tillgänglig om användningen av tjänster beträffande invånare i staden som befinner sig i en svagare ställning än den övriga befolkningen. I led med inkluderingsprincipen stöds olika minoriteter att fungera i gemenskapen som likvärdiga med alla andra. Gott beaktande av likvärdigheten ur perspektivet för någon specifik grupp främjar samtidigt att tjänsterna på bästa möjliga sätt är lämpliga för många olika invånare i staden, oberoende av deras bakgrund.

Stärkande av integrationspolitikens resultatrikhet och effekt kräver stöd av forskade data och en förbättring av kunskapsunderlaget för ledning av serviceproduktionen. I detta strävar Esbo efter att ytterligare stärka sitt partnerskap med högskolor och forskningsinstitut.

1.8. Integration på svenska

Utgående från grundlagen och språklagen är det viktigt att man kan integreras i Esbo även på svenska.

För närvarande är det relativt få som väljer svenska som sitt främsta integrationsspråk. År 2020 deltog en procent av eleverna med främmande språk som modersmål i undervisningen på svenska.

Med anledningen av den ringa mängden integrationskunder som integreras på svenska, är det inte möjligt att producera likadan information om frågor relaterade till integration som för de finskspråkiga tjänsternas del utan att äventyra individernas integritetsskydd. Ett exempel på sådan information är inlärningsresultaten för elever med främmande språk som modersmål i en enskild årskursnivå.

Inom Esbos bastjänster erbjuds integrationskunder i enlighet med språklagen tjänster vid behov även på svenska och i tjänsterna tas hänsyn till invandrarnas möjligheter att själva påverka valet av integrationsspråk. En särskilt viktig roll i detta har Esbos svenskspråkiga bildningstjänster.

Lösningar som betjänar integrationskunder på svenska baseras ofta i stället för på strukturella lösningar, på flexibilitet i nuvarande servicestigar. Vid behov skapas nya sådana stigar. Personalens kompetens utvecklas. Man säkerställer att servicehandledningen även fungerar från rådgivnings- och handledningstjänsterna till svenskspråkiga tjänster.

1.9. Mottagning av personer som fått uppehållstillstånd på basis av internationellt skydd

Till invandrare som fått uppehållstillstånd i Finland på basis av internationellt skydd hör kvotflyktingar, asylsökande som fått uppehållstillstånd och personer som anlänt till Finland på basis av familjeåterförening.

Personer som hör till dessa grupper har Esbo tagit emot sedan 1989. Esbo har spelat en betydande roll i mottagningen av och stöd i integrationen för i synnerhet ensamkommande asylsökande minderåriga.

Asylsökande som har fått uppehållstillstånd ska enligt lagen överföras till kommunerna i enlighet med avtalen mellan NTM-centralen och kommunerna. I verkligheten överförs i synnerhet denna grupp från mottagningssystemet till kommuninvånare i huvudsak självständigt, utan att den nya hemkommunen kan påverka saken.

Esbo har med NTM-centralen i Nyland avtalet om en årlig kvot om 30 personer, som dirigeras till Esbo. Personer som fått uppehållstillstånd på basis av internationellt skydd har fått stöd i integrationen i det inledande skedet via invandartjänsterna som hör till familje- och socialtjänsterna. Antalet nya kunder har under de senaste åren uppgått till cirka 700 personer. Av integrationskunderna har med andra ord endast cirka fem procent blivit Esbobor på det sätt som lagen beskriver. Före undantagssituationen med asylsökande hösten 2015 utgjorde andelen nya kunder hos invandartjänsterna årligen 5–10 procent av tillväxten av stadens befolkning med främmande språk som modersmål. Som högst har andelen ökat till närmare 20 procent.

I led med den strukturella reformen av social-, hälsovårds- och sysselsättningstjänsterna håller lagen om främjande av integration på att förnyas. Om man i lagen även i fortsättning kommer att förutsätta ett stadsbeslut gällande kommunplatser, kvarstår antalet kommunplatser på 30 personer. Denna siffra omfattar inte barn som

är inskrivna i familjegrupphem eller integrerande familjevård i Esbo, och som har beviljats uppehållstillstånd efter att de har kommit till Finland som ensamkommande, minderåriga asylsökande. I början av 2022 fanns det totalt 19 platser i familjegrupphem och 10 familjer som utbildats i integrerande familjevård.

Stadsstyrelsen ges mandat att vid behov tillfälligt höja antalet kommunplatser genom ett separat beslut. Antalet kommunplatser har undantagsvis höjts på beslut av stadsstyrelsen 2014 på grund av krisen i Syrien och 2021 på grund av evakueringarna som genomfördes i Afghanistan.

1.10. Effekterna av Rysslands angrepp på Ukraina

Ryssland utökade kriget mot Ukraina, som pågått sedan 2014, genom att 24.2.2022 genomföra en storskalig invasion av landet.

Enligt UNHCR:s bedömning, som gjordes efter mitten av april 2022, har cirka 12 miljoner människor tvingats lämna sina hem till följd av kriget. Av dessa har cirka 5 miljoner människor flytt från landet.

För att hjälpa dem som flytt Ukraina har man inom EU implementerat ett direktiv om tillfälligt skydd. De som omfattas av direktivet beviljas uppehållstillstånd för högst 3 år. Rådets beslut i ärendet trädde i kraft 4.3.2022 och i Finland beslutade statsrådet om direktivets tillämpningsområde 7.3.2022.

Per den 21.4 har 19 600 ukrainare ansökt om asyl eller tillfälligt skydd i Finland. I verkligheten är antalet personer som flytt till Finland större än antalet som ansökt om skydd. Alla ansöker inte om skydd genast när de har anlänt till Finland. Andelen kvinnor och barn som lämnat in en ansökan om skydd har varit 90 procent.

Finlands utgångspunkt har varit att personer som omfattas av tillfälligt skydd, personer som hör till ovan nämnda grupper, inte

är kommuninvånare, utan att de får inkvartering, social- och hälsovårdstjänster samt nödvändig utkomst via mottagningssystemet, som verkar under ledning av Migrationsverket. En person som har ansökt om tillfälligt skydd har rätt att arbeta så fort hen har lämnat in sin ansökan. Enligt grundlagen har alla i Finland rätt till avgiftsfri grundläggande utbildning, men läroplikten gäller inte personer som omfattas av mottagningssystemet eller det tillfälliga skyddet. Av alla som i april 2022 omfattades av det tillfälliga skyddet har cirka 70 procent privat inkvartering i stället för inkvartering som ordnats av förläggningar. Personer med privat inkvartering finns mest i huvudstadsregionens stora städer och i Åbo.

Att hamna utanför kommundillhörighet lämnar många frågor obesvarade gällande rollerna för och finansieringen av tjänster för kommuninvånare (bl.a. rådgivning, småbarnspedagogik, sysselsättningstjänster, tjänster för personer med funktionsvariationer) och tjänster inom Migrationsverkets mottagningssystem. Esbo stad löser dessa frågor aktivt med behöriga myndigheter.

Regeringen har 5.4.2022 meddelat att den senast i slutet av juni 2022 bedömer nödvändiga tilläggsbeslut och lagändringar för att säkerställa tjänster för dem som omfattas av det tillfälliga skyddet samt förutsättningar för rätt till hemkommun.

En eventuell rätt till hemkommun skulle förändra situationen betydligt ur perspektivet för Esbo stad. Förväntas kan, att det på kort tid skulle medföra tusentals nya kommuninvånare i huvudstadsregionens stora städer, för likvärdig inkludering av de tjänster för kommuninvånare som står till buds.

2. Enhetlig och likvärdig stig för fostran och lärande

I enlighet med Berättelsen om Esbo ”halveras skillnaden mellan inlärningsresultaten för barn och unga med invandrarbakgrund och den övriga befolkningen under fullmäktigeperioden genom att inlärningsresultaten höjs”. Inlärningsresultaten förbättras med en enhetlig stig för fostran och bildning, där småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen, den grundläggande undervisningen och utbildning på andra stadiet alla spelar sina respektive viktiga roller. En förutsättning för att detta ska lyckas är ett aktivt samspel med föräldrar och gemenskaper med invandrarbakgrund.

2.1. Skillnader i inlärningsresultat

Det är viktigt att höja inlärningsresultaten för barn med invandrarbakgrund närmare resultaten för barn med finsk bakgrund. Ett centralt test för en lyckad integrationspolitik är att barn med invandrarbakgrund, som har flyttat till Finland som barn eller som har fötts här, ska i takt med att de växer klara sig likvärdigt med sina jämnåriga som har finsk bakgrund.

Vikten av denna fråga ökas av att Esbo bor med främmande språk som modersmål är yngre än andra invånare i staden: Hösten 2021 var cirka 20 procent av stadens invånare personer med främmande språk som modersmål, men antalet elever i årskurs 1, som inlett sin skolväg, motsvarade 27,5 procent. Utgångspunkten för fostrans- och bildningstjänsterna i Berättelsen om Esbo är att alla ska få en god utgångspunkt från daghem och skolor för livet, fortsatta studier och arbete, oberoende av familjens bakgrund och tillgångar.

Halveringen av inlärningsresultatens skillnader under fullmäktigeperioden är ett ambitiöst mål. Av alla OECD-länder är skillnaderna i inlärningsresultaten för barn med invandrarbakgrund och andra barn störst i Finland och i Mexiko. Delvis förklaras skillnaden av att resultaten för barn med finsk bakgrund i Finland ligger på en mycket hög nivå i internationella jämförelser.

I PISA-undersökningen 2018 låg elever med invandrarbakgrund motsvarande cirka två lärokurser efter elever med finska bakgrund vad gäller läskunnighet → 1. Det oroväckande i resultaten är att av elever med invandrarbakgrund, som har fötts i Finland, har en tredjedel så pass svag läskunnighet, att det förebådar svårigheter inför studier på andra stadiet. Detta trots att de under hela sitt liv har omfattats av det finska skolsystemet.

För målet i Berättelsen om Esbo beträffande att halvera skillnaderna i inlärningsresultaten för barn och unga med invandrarbakgrund i förhållande till den övriga befolkningen finns det tyvärr ingen exakt mätare att

tillgå. Enligt Nationella centret för utbildningsutvärdering kan samma kompetens i betygen visa en skillnad på till och med två siffror. Utbildningsstyrelsens preciserade kriterier för betyg implementerades också på hösten 2021. Det är ännu alltför tidigt att säga i vilken utsträckning man lyckas förenhetliga bedömningen av kompetens med dem.

Med tanke på implementeringen av Berättelsen om Esbo och utvecklingen av den grundläggande utbildningen är det viktigt att i fortsättningen årligen få tillgång till uppdaterad uppföljningsinformation om skillnaderna i inlärningsresultaten och utvecklingen av dem. Uppföljningen vore smartast att bygga i samarbete med den nationella utbildningsstyrelsen, såsom Nationella centret för utbildningsutvärdering, som verkar i anslutning till Utbildningsstyrelsen, samt med huvudstadsregionens övriga städer. På det här sättet säkerställs jämförbarheten för resultaten.

En höjning av inlärningsresultaten kräver långsiktigt och för enskilda resultatenheter gränsöverskridande utvecklingsarbete. Om man lyckas förbättra den pedagogiska verksamheten för småbarnspedagogiken nu, syns det i inlärningsresultaten för unga som siktar på utbildning på andra stadiet om ett årtionde.

2.2. Småbarnspedagogik

I enlighet med reformen av lagen om småbarnspedagogik, som träder i kraft i augusti 2022, hör det till småbarnspedagogikens centrala mål att ”stödja barnets förutsättningar för lärande och främja livslångt lärande och uppfyllandet av utbildningsmässig jämlikhet i enlighet med principerna för inkludering”.

Fullmäktige har velat trygga möjligheter för barn i Esbo att gynnas av småbarnspedagogikens tjänster genom att i Berättelsen om Esbo som mål utarbeta riktlinjer för en höjning av graden av deltagande i småbarnspedagogiken. Under 2020 var barnens grad av deltagande i småbarnspedagogiken i Esbo för finskspråkiga 80 procent, för

svenskspråkiga 77 procent och för barn med främmande språk som modersmål 67 procent.

En central och förklarande faktor för varför personer med främmande språk som modersmål har lägre deltagandegrad jämfört med andra invånare i staden är stöd för hemvård av barn (mer om effekterna av stöd för hemvård av barn på integration av kvinnor i kapitel 4.3).

Mottagandet av stöd som erbjuds för integration och utveckling av skolfärdigheter hos barn i åldern för småbarnspedagogik påverkas även av Esbotillägget. Det uppmuntrar till att hålla redan tre år fyllda syskon hemma, om den ena föräldern, vanligen modern, sköter yngre syskon hemma och uppbär Esbotillägg. Att stanna hemma betjänar inte inläringen av finska eller svenska för barn som närmar sig förskoleåldern.

Staden utreder utformningen av villkoren för Esbotillägget så att deltagandet i småbarnspedagogik för äldre syskon, som har fyllt tre år, inte skulle påverka Esbotillägget, som utbetalas för hemvården av syskon som är yngre än tre år. I programmet Ett ekonomiskt hållbart Esbo, som godkändes av fullmäktige 19.10.2020, konstateras det att ”om kommuntilläggets framtid beslutas senast när styrelsens reform av familjeledighet träder i kraft”.

Utöver småbarnspedagogikens deltagandegrad är en central fråga hur småbarnspedagogiken förbättrar skolfärdigheterna för och inlärningsresultat i det inledande skedet av skolstigen för barn med olika bakgrunder.

Om detta har det funnits ringa uppföljningsdata tillgängliga. Under läsåret 2020–2021 har man dock lyckats analysera resultaten för elever på andra stadiet, som genomfört läskunnighetstestet ALLU, efter befolkningsgrupp och varaktighet för deltagande i småbarnspedagogik, som föregår förskoleundervisning. → 2

Andelen barn med främmande språk som modersmål, som i årskurs 2 hade brister i den tekniska läskunnigheten eller läsförståelsen,

sjönk i led med deltagande i småbarnspedagogik i mer än två år till cirka hälften jämfört med barn med främmande språk som modersmål, som inte alls deltog i småbarnspedagogik. På motsvarande sätt mer än tredubblades andelen barn med teknisk läskunnighet och läsförståelse i ett främmande modersmål i takt med tiden som tillbringades inom småbarnspedagogiken.

Om barn med främmande språk som modersmål i högre utsträckning deltog i småbarnspedagogiken, skulle det sannolikt minska behovet av att erbjuda dem särskilt stöd inom den grundläggande utbildningen.

Bland testresultaten för de finskspråkiga eleverna förekom knappt några skillnader i förhållande till huruvida barnet överhuvudtaget hade deltagit i småbarnspedagogiken eller hur länge hen hade deltagit i den.

2.3. Utbildning och utbildningsnivå i arv

I enlighet med Berättelsen om Esbo identifieras elevernas individuella behov och främjas allas lärande. Framgång kräver långsiktigt och för enskilda resultatenheter gränsöverskridande utvecklingsarbete. Förändringen av verksamhetskulturen styrs så, att kompetens hos alla arbetstagare inom enheterna som producerar fostrings- och utbildningstjänster i Esbo att tillämpa språk- och kulturmedvetenhet i arbetet stärks. På det här sättet får alla elever med främmande språk som modersmål undervisning och stöd i lärandet i närundervisningen, daghemmet eller läroanstalten på andra stadiet.

Forskningsresultat pekar på att om föräldrarnas utbildningsnivå är låg eller om skolan som de har gått i skiljer sig väsentligt från skolan i Finland på 2020-talet, kan de behöva stöd och mer ingående kännedom om det finska skolsystemet för att för sin del kunna stöda sina barns skolframgång. Kulturhandledarnas långsiktiga arbete i skoltjänsterna är viktigt för att detta ska lyckas. I början av 2022 arbetade fyra kulturhandledare inom den grundläggande utbildningen.

Information om utbildningsnivå och arv av den

- Enligt arbets- och näringsministeriets helhetsöversyn av integrationen 2020 hade
 - » 89 procent av personer under 30 år med finsk bakgrund avlagt examen minst från andra stadiet
 - » av invandrare med flyktningbakgrund 54 procent och
 - » av övriga invandrare 75 procent.
- I synnerhet unga i högstadieåldern som flyttar till Finland har svårigheter med anpassningen och med att ta till sig krävande studieinnehåll på det nya skolspråket.
- Enligt Statistikcentralen (2015) går utbildning i arv i alla befolkningsgrupper, men det påverkar utbildningsstrukturen för just unga vuxna med invandrabakgrund särskilt mycket:
 - » Av föräldrarna till unga med invandrabakgrund hade 29 procent slutfört högst den grundläggande utbildningens lärokurser (jfr 6 % för personer med finsk bakgrund).
 - » Bland unga med invandrabakgrund, vars åtminstone ena förälder var högskoleutbildad, uppgick andelen tidiga avhoppare från skolan till endast några procent.
 - » Av barn till föräldrar som slutfört högst den grundläggande utbildningens lärokurser, hoppade 13 procent av elever med finsk bakgrund och 29 procent av elever med invandrabakgrund tidigt av från skolan.
 - » Av unga vuxna med invandrabakgrund i åldern 30–34 år och minst en förälder som avlagt högskoleexamen var 69 procent högt utbildade (personer med finsk bakgrund 61 %).

Enligt Berättelsen om Esbo satsar staden på undervisning och fostran av hög kvalitet tillsammans med föräldrarna. En höjning av resultaten för elever med invandrarbakgrund kräver intensivare och mer systematiskt samarbete än tidigare med invandrarföräldrar och -gemenskaper samt organisationer som representerar dessa. Det är viktigt att inleda detta arbete redan inom rådgivningen. I fortsättningen genomförs samarbetet med föräldrarna och ges stödet i integrationen till småbarnsföräldrar även som en del av integrationsprogrammet för det inledande skedet (se mer i kapitel 4), som den nya lagstiftningen medför. Skolorna stöder föräldrar med invandrarbakgrund att delta i skolans gemensamma verksamhet.

Fortsättningen av ungas lärtig till gymnasiet och yrkesutbildning eller å andra sidan att de blir helt utan utbildning på andra stadiet har en kraftig inverkan på i hurdan arbetsmarknadssituation invånare i staden med olika bakgrund befinner sig i under kommande årtionden.

År 2020 var andelen personer med främmande språk som modersmål:

- 17,5 procent av Esbos 18–19-åringar.
- 8,3 procent av Esbos nya studenter.
- 28,5 procent av dem som avlagt yrkesinriktad grundexamen vid Omnia.

I nya studenters betyg eller avhopsprocenten för elever vid Omnia förekommer inga nämnvärda skillnader mellan elever med främmande språk som modersmål och elever med finska eller svenska som modersmål.

För att åstadkomma en mer enhetlig utbildning på andra stadiet, måste ett långsiktigt utvecklingsarbete för en enhetlig lärtig bedrivas från småbarnspedagogiken ända till stödet som erbjuds på andra stadiet.

2.4. Regional segregation ur perspektivet för småbarnspedagogik och grundläggande utbildning

Statsrådet har nyligen publicerat en utredning (Bernelius, Huilla), i vilken det konstateras att regional differentiering är ett betydande fenomen ur perspektivet för utbildning och skolor. Befolkningsskillnaderna i småbarnspedagogikens och skolornas närområden speglas i segregationen i förutsättningarna för barns och ungas lärande. → 3

I Berättelsen om Esbo konstateras det att skolornas olika behov identifieras.

Enligt utredningen kan utbildningsmässig jämlikhet uppnås om det till exempel i grundskolornas inlärningsresultat förekommer systematiska skillnader i förhållande till bakgrundsfaktorer, såsom kön, etnisk bakgrund, språk, bostadsort, familjens socioekonomiska ställning. I stora städer är situationen tudelad: I dem ser vi de bästa inlärningsresultaten, men också koncentrationer av utbildningsmässigt missgynnande samt en generationsövergripande risk för marginalisering.

I bakgrunden till stadsskolornas segregation ligger framför allt ökade skillnader i den socioekonomiska ställningen och kulturella mångfalden inom skolornas elevområden. Även betonad undervisning påverkar segregationen i lärtigarna efter elevernas bakgrund.

Kunskaper i främmande språk i sig berättar inte om utbildningsmässigt missgynnande och personer med kunskaper i främmande språk är en oerhört heterogen grupp. Men i städerna i Finland syns enligt forskarna en riktning, där andelen befolkning med kunskaper i främmande språk koncentreras till områden med låg socioekonomisk ställning.

I Esbo har man som mål ställt upp förebyggande av regional och områdesintern segregation. I principerna för boende och markanvändning, som uppdateras 2022, behandlas segregation ur perspektivet för fördelning av former av bostadsinnehav och typer av bostäder.

Stödbehov med anknytning till såväl socioekonomisk som språklig segregation anhopas i samma områden. Utgångspunkterna skiljer sig tvärt inom huvudstadsregionen: Bland föräldrarna inom lågstadiernas elevområden varierar andelen personer som avlagt en högskoleexamen från 5 procent till 42 procent och de årliga genomsnittsinkomsterna från 19 000 euro till 53 000 euro. I förhållande till andelen personer med främmande språk som modersmål har ökningen i intervallet varit snabbast: I Esbo var ökningen ännu i slutet av 90-talet mindre än 5 procent i alla områden, men har stigit till mer än hälften i vissa områden.

Eftersom man ofta kommer till daghemmen från områden som är mindre än skolorna, speglas segregationen i dem kraftigare än i skolorna.

En annan risk som framgår är även personalens upplevelser av hur belastande arbetet är. De kan riktas i synnerhet till daghem och skolor med risk för missgynnande och, som i många andra länder, leda till svårigheter att rekrytera behöriga lärare till enheter inom sämre lottade områden. Detta kan ge upphov till en kumulativ risk förknippad med kvaliteten på utbildningen.

I statsrådets publikation beträffande utbildningsmässig jämlikhet presenteras även förslag på lösningar. I dem skulle man bland annat utarbeta en nationell finansieringsmodell, som bättre tar hänsyn till segregerade resursbehov, förebygga skillnader i hur belastande arbetet är olika enheter emellan, till exempel med hjälp av positiv särbehandling, höja graden av deltagande inom småbarnspedagogiken samt ordna betonad undervisning i timform i stället för klassbaserad organisering.

Inom resursfördelningen till Esbos småbarnspedagogik och grundläggande utbildning tillämpas positiv särbehandling, med vilken man till exempel tryggar stödet för utvecklingen av det finska språket hos barn med främmande språk som modersmål inom den finskspråkiga småbarnspedagogiken.

2.5. Lärokursen Finska och svenska som andraspråk

I en utredning av diskrimineringsupplevelser bland personer med afrikanskt ursprung, som diskrimineringsombudsmannens byrå publicerade 2020, lyftes som problempunkt bland annat undervisningen i finska som andraspråk. Enligt utredningen har man på ett icke-ändamålsenligt sätt hänvisat elever till att omfattas av den från utbildningsnivåer före högskolutbildning.

Enligt principerna för läroplanen för den grundläggande utbildningen studerar eleven lärokursen finska som andraspråk om det förekommer sådana brister i elevens grundläggande kunskaper i det finska språket, att hen inte kan fungera som en jämlik medlem av skolgemenskapen i den dagliga interaktionen och skolarbetet. I svensk-språkiga skolor erbjuds undervisning i svenska som andraspråk.

Respondenter som har finska som modersmål eller som har goda kunskaper i det finska språket har dock hänvisats till undervisning i finska som andraspråk, även om det inte skulle ha funnits behov för det. Icke-ändamålsenlig hänvisning förmedlar till eleven om ett utanförskap baserat på hens hudfärg eller etniska bakgrund. Enligt Nationella centret för utbildningsutvärdering utvecklas inte de finska akademiska språkkunskaperna på lärokursens bästa möjliga sätt för elever som på felaktiga grunder har hänvisats till undervisning i finska som andraspråk. → 4 Beträffande vissa elever kan valet av lärokursen i finska som andraspråk påverkas av taktik för att få ett bättre betyg i grundskolans slutbetyg.

Det finns skäl att även i Esbo kritiskt granska riktningen av undervisning i finska och svenska som andraspråk och hänvisningen till att omfattas av dessa. Av eleverna i Esbo som fötts i Finland, som har främmande språk som modersmål och som gått igenom hela den finska grundskolan ingick 80 procent av niondeklassarna 2021 i undervisningen i finska som andraspråk.

Under 2022 beskrivs elevernas stig från undervisning i finska/svenska som andraspråk till undervisning i finska/svenska som modersmål och under mandatperioden ombesörjs en övergång till undervisning och handledning, som är ändamålsenlig med tanke på fortsatta studier. Inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen kommuniceras om betydelsen av att kunna undervisnings-språket till både eleverna och föräldrarna.

2.6. Mobbning och skolelevers ensamhet

I Berättelsen om Esbo lyfts positiva känsloupplevelser, glädje och den nya kreativa verksamheten som bakgrundsfaktorer till lärande. Det råder nolltolerans för mobbning och våld.

Dessvärre skiljer sig upplevelserna av skolorna i Esbo för elever med olika bakgrunder vad gäller dessa viktiga frågor. Enligt enkäten Hälsa i skolan 2019 har en fjärdedel av utlandsfödda pojkar med invandrarbakgrund inte en enda vän. Av pojkar med finsk bakgrund saknade en tiondel vänner. Beträffande flickor förekom inga dramatiska skillnader olika befolkningsgrupper emellan.

Inom lågstadierna är upplevelsen av att bli mobbad fyra gånger vanligare bland utlandsfödda flickor och dubbelt så vanlig bland utlandsfödda pojkar med invandrarbakgrund än bland jämnåriga med finsk bakgrund. I högstadierna är upplevelserna av att bli mobbad bland pojkar närmare fem gånger och bland flickor dubbelt så vanliga än bland jämnåriga med finsk bakgrund.

Alla vuxna som medverkar i skolans vardag har ansvar för att se till att skolan är en trygg plats för alla elever att lära sig nytt och vara en del av gemenskapen. Känslan av att höra till gemenskapen stärks i skolorna genom att se till att alla barn och vuxna bemöts respektfullt.

2.7. Mål och mätare för likvärdiga stigar för fostran och lärande:

Mål 1: Jämlig start på lärstigen

Graden av deltagande i småbarnspedagogik indelat efter modersmål (finska, svenska, annat) (följande åldersgrupper: 10 mån.–2 år, 3–5 år, 10 mån.–5 år totalt)

Resultat av ALLU-testet, som testar läskunnighet i årskurs 2, för elever med främmande språk som modersmål och finskspråkiga elever indelade efter hur länge barnet har deltagit småbarnspedagogiken

Mål 2: Skillnaden mellan inlärningsresultaten för barn och unga med invandrarbakgrund och den övriga befolkningen halveras under fullmäktigeperioden genom att inlärningsresultaten höjs

Till en början följer man upp medeltalet i läsårsbetygen för elever årskurs 9 med finska, svenska och främmande språk som modersmål. → 5 Man strävar efter att tillsammans med statliga utbildningsmyndigheter och andra städer i huvudstadsregionen så snart som möjligt skapa en objektivare mätare, som uppdateras årligen och som ersätter uppföljningen av medeltalet, av skillnaderna i inlärningsresultaten i slutskedet av grundskolan

Andelen elever i årskurs 6 som deltar i undervisning i finska som andraspråk som fötts i Finland och har ett främmande språk som modersmål

Låg- och högstadiееlevers upplevelser av mobbning och ensamhet i enlighet med enkäten Hälsa i skolan (elever med finsk bakgrund, elever med invandrarbakgrund födda i Finland, elever med invandrarbakgrund födda utomlands)

Mål 3: Jämlika möjligheter från andra stadiet

Andelen 19-åringar med främmande språk som modersmål som har utexaminerats från såväl Omnia som Esbos gymnasieskolor

Avhoppsprocenten för elever med främmande språk, finska och svenska som modersmål i Esbos gymnasier samt avhoppsprocenten för elever med finska och främmande språk som modersmål inom Omnias grundutbildning

3. Sysselsättning och företagande

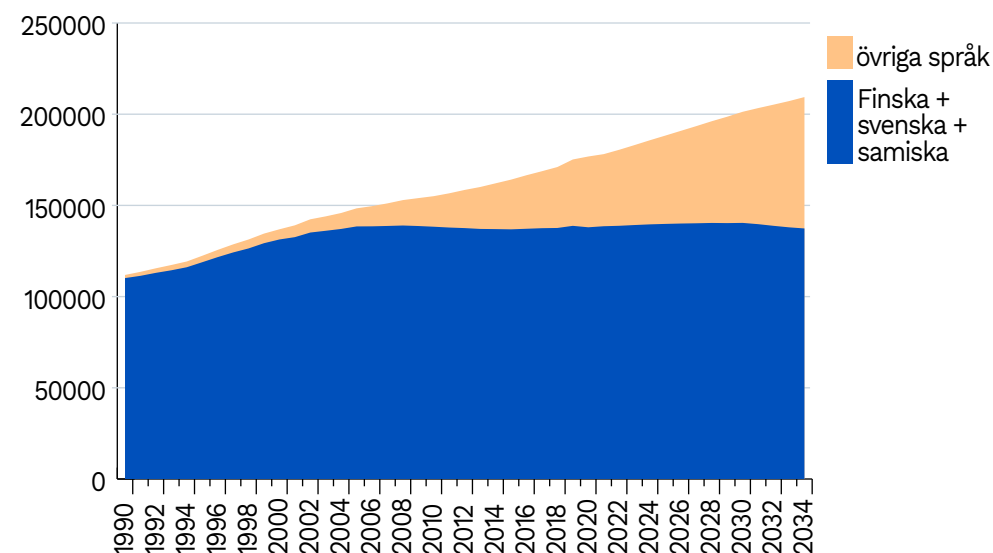
Berättelsen om Esbo utstakar: "Då alla arbetsföra Esbobor i arbetsför ålder deltar i arbetslivet säkerställs invånarnas förutsättningar till välfärd och en balanserad ekonomi i staden". Esbos mål är att påskynda sysselsättningen av invandrare och höja sysselsättningen för invandrarkvinnor mot den nordiska nivån samt bygga dragningskraft för och förmåga att hålla kvar internationella experter tillsammans med företag, högskolor och andra samarbetsparter.

3.1. Befolkningsmässig och ekonomisk försörjningskvot

Befolkningens åldrande ökar betydelsen av invandring och sysselsättningen av invandrare i Finland snabbt. I Statistikcentralens befolkningsprognos beskrivs en situation där det inte skulle finnas invandring eller emigration överhuvudtaget. I ett sådant scenario skulle andelen befolkning i arbetsför ålder i Finland minska med 217 000 personer till 2030. Till år 2050 skulle andelen personer i arbetsför ålder sjunka med 630 000 personer.

Eftersom hälften av invandrarna i Finland bor i huvudstadsregionen och invandrarna är betydligt yngre än den övriga befolkningen, befinner sig städerna i huvudstadsregionen nu och inom den närmaste framtiden i en betydligt bättre ställning med tanke på den befolkningsmässiga försörjningskvoten.

Befolkningsväxten för arbetsföra i Esbo under 1990–2020 och den prognostiserade utvecklingen till 2034

I hela landet fanns 62 personer under 15 år och minst 65 år fyllda per hundra personer i arbetsför ålder (15–64 år). Den motsvarande siffran i Esbo är 51. Den befolkningsmässiga försörjningskvoten för Esbobor med finska eller svenska som modersmål var 56 och för Esbobor med främmande språk som modersmål 34. Andelen personer i arbetsför ålder med finsk bakgrund har minskat i Esbo sedan 2009.

Precis som finansministeriet har konstaterat, är det ur perspektivet för de offentliga finanserna viktigast, med tanke på invandringens effekter, hur invandrarna sysselsätts. → 6 Särskilt viktigt är det i Esbo och annorstädes i huvudstadsregionen, där sysselsättningssituationen för den alltjämt växande befolkningen med främmande språk som modersmål är en av de mest centrala delfaktorerna för livskraften, tillgången till arbetskraft och hållbarheten i de offentliga finanserna. Naturligt har sysselsättning en stor inverkan även på invandrarnas välfärd.

I motsats till nästan alla andra kommuner i Finland står Esbo inte inom den närmaste framtiden inför någon dramatisk oro för den befolkningsmässiga försörjningskvoten, detta tack vare invandringen och invandrarnas yngre åldersstruktur i jämförelse med övriga invånare i staden. Däremot finns det skäl att rikta uppmärksamheten till den ekonomiska försörjningskvoten, det vill säga hur många som befinner sig utanför arbetskraften och hur många arbetslösa det finns per en sysselsatt person.

3.2. Sysselsättning och arbetslöshet

Enligt redogörelsen om integration som regeringen 2021 utarbetade till riksdagen uppgick sysselsättningsgraden för utlandsfödda 2019 till 64,2 procent. I redogörelsen konstateras att invandringen som helhet har en neutral inverkan på den ekonomiska försörjningskvoten, om sysselsättningsgraden för inflyttade är cirka 60 procent. → 7

Vanligen illustreras invandrarnas ställning på arbetsmarknaden genom arbetslöshetsgraden för invandrare, som uppdateras månat-

ligen och produceras av arbets- och näringsbyrån. Från 2014 har arbetslöshetsgraden för invandrare i Esbo varit i genomsnitt 2,3 gånger högre än den allmänna arbetslöshetsgraden. → 8

Med beaktande av utvecklingen av strukturen för befolkningen i arbetsför ålder har Esbo eller Finland i fortsättningen inte råd med en mer än dubbel arbetslöshetsgrad jämfört med den övriga befolkningen. Esbos mål bör vara att sänka arbetslöshetsgraden (2020: 25,1 %) och en halvering av dess relativa skillnad jämfört med den allmänna arbetslöshetsgraden (2020: 12,2 %) under fullmäktigeperioden.

Målet ska inte missförstås så att uppnåendet av det skulle lyckas även om sysselsättningssituationen för den övriga befolkningen skulle försämrats. Precis som det tydligt konstateras i Berättelsen om Esbo, säkerställer medverkan av alla arbetsföra personer i arbetsför ålder i arbetslivet förutsättningarna för välfärd för stadens invånare och balansen i stadens ekonomi.

Esbo vill vara Finlands bästa integrerare. Med tanke på befolkningsbasen är de naturligaste jämförelsekommunerna Helsingfors och Vanda. Esbo siktar på att den relativa skillnaden mellan invandrarnas arbetslöshet och den allmänna arbetslöshetsgraden ska i slutet av fullmäktigeperioden vara lägst i hela huvudstadsregionen.

3.3. Reformen av utkomstskyddet och effekter riktade till Esbo

Sysselsättningen av invandrare är viktig för att höja den ekonomiska försörjningskvoten. Ansvar för detta fördelas inte jämnt i Finland.

I led med kommunförsöken gällande sysselsättning, som startade 2021, och strukturreformen av sysselsättningspolitiken, som träder i kraft 2024, ser också strukturen för kundbasen, som kommer att omfattas av kommunernas ansvar att ordna tjänster, mycket olika ut i olika kommuner. Av kommunförsökens kunder utgjorde personer med främmande språk som modersmål i december 2021 i Esbo 55

procent, i Vanda 52 procent och i Helsingfors 44 procent. I övriga försökskommuner uppgick deras andel i stället till 19 procent.

Ur perspektivet för Esbo är en central fråga hur den stora andelen invandrare, som är sämre sysselsatta än den övriga befolkningen, av alla arbetslösa beaktas i finansieringen av tjänsterna.

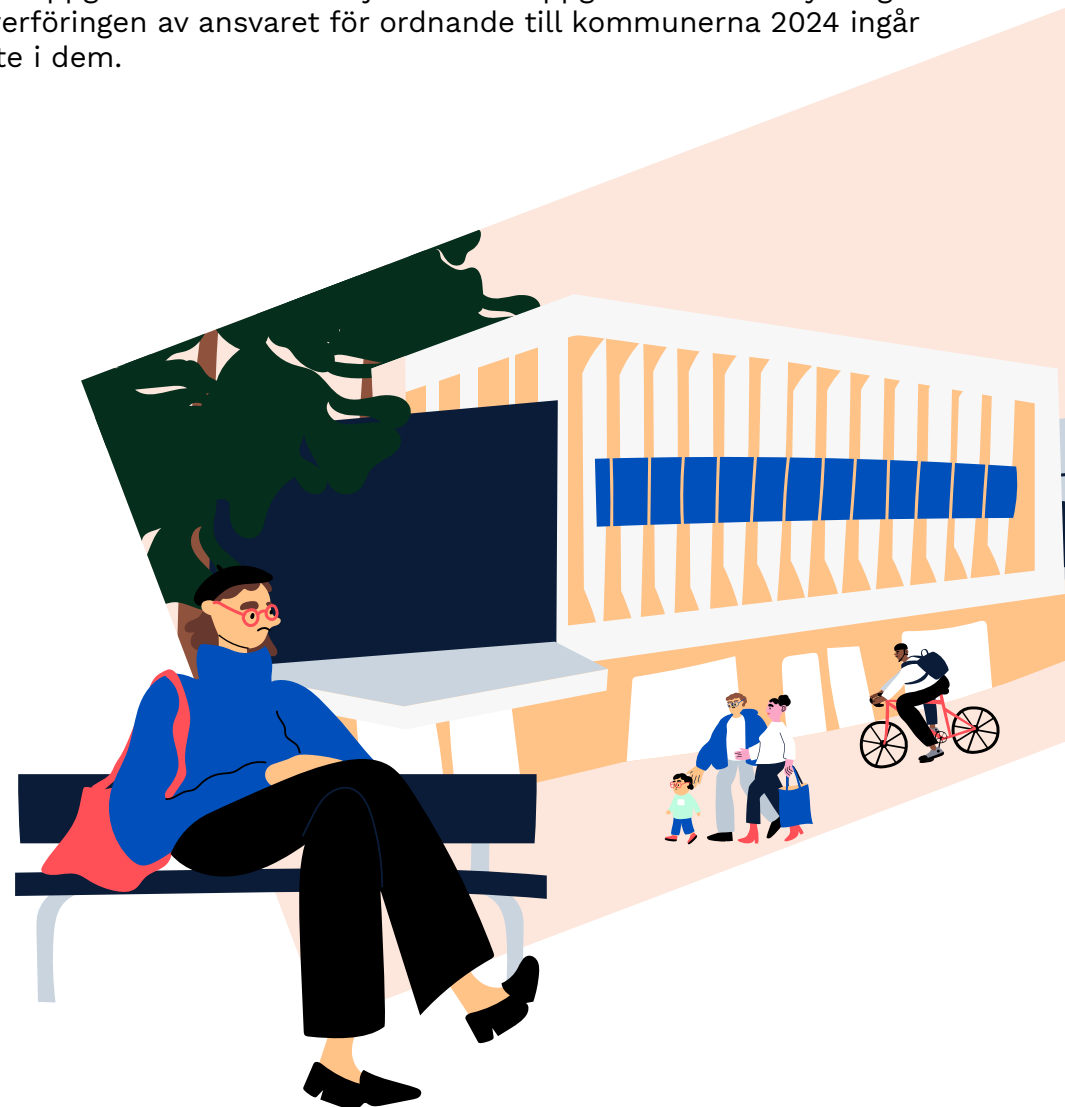
Ministergruppen för sysselsättning har i december 2021 utarbetat riktlinjer för finansieringen av integrationstjänster som en del av ”en sporrande finansieringsmodell”. I den ökas kommunernas finansieringsansvar för arbetslöshetsskyddet. Efter reformerna måste kommunerna finansiera arbetslöshetsförmåner också för de dagar då den arbetsökande deltar i arbetskraftstjänsterna. Detta kommer att öka Esbos kostnader, eftersom aktiveringsgraden för invandrare är vanligen hög, bland annat på grund av deltagande i integrationsutbildningar.

Enligt ministergruppens särlösning stoppas dagräknaren för finansieringsansvaret om kommunen utbetalar arbetslöshetsförmån på basis av integration. För flyktingars del gäller stoppet i tre år, för övriga invandrare i ett år.

Enligt regeringens redogörelse uppgick sysselsättningsgraden för invandrare som 2018 bott i Finland mindre än 5 år till 45,7 procent, i 5–9 år 56,4 procent och i mer än tio år 62,3 procent. Den allmänna sysselsättningsgraden för samma år var 71,7 procent.

Enligt ministerarbetsgruppen är reformen av arbetslöshetsskyddet kostnadsneutralt för staten, men det verkar innebära en ökning av kostnaderna i de kommuner som merparten av Finlands invandrare bor i. Detta påverkas av invandrarnas sämre sysselsättningssituation jämfört med den övriga befolkningen även efter 1–3 år och de nu utarbetade riktlinjerna för finansiering. Om finansieringsmodellen för arbetslöshetsskydd förverkligas, skulle det i praktiken innebära att staten börjar sanktionera kommuner som bär det största ansvaret för det för Finland så viktiga främjandet av sysselsättning för invandrare.

Å andra sidan ökar viktvärdet för kommuninvånare med främmande språk som modersmål i beräkningsgrunderna beträffande statsandelen för kommunens basservice 2023, detta i led med strukturreformen av social- och hälsovårdstjänsterna, i jämförelse med det nuvarande statsandelssystemet. Det är dock viktigt att uppmärksamma att finansieringen som kommer denna väg är avsedd för statsandelsuppgifter för 2023. TE-tjänsternas uppgifter med anknytning till överföringen av ansvaret för ordnande till kommunerna 2024 ingår inte i dem.

3.4. Bakgrundsfaktorer till sysselsättning och arbetslöshet

Både invandrare och arbetsgivare upplever att det centrala hindret för sysselsättning är språkförbristningar. Invandrare upplever dessutom bristen på centrala nätverk med tanke på sysselsättning och tillgången till utbildning som problematisk.

Inom reglerade yrken, såsom undervisnings- och vårdarbeten, kan identifiering av den egna kompetensen och nödvändig kompletterande utbildning med tanke på finländska kompetenskrav försvåra eller fördröja sysselsättningen.

Även den strukturella diskrimineringen på arbetsmarknaden är en förklarande faktor till den lägre sysselsättningsgraden. För att få komma på en arbetsintervju, måste en person med irakisk bakgrund skicka tre gånger fler arbetsansökningar och en person med somalisk bakgrund fyra gånger fler arbetsansökningar än en person med finsk bakgrund, även om samtliga sökande skulle ha samma utbildning, arbetslivserfarenhet och kunskaper i det finska språket. → 9

Enligt redogörelsen sysselsätts personer som flyttat till Finland på grund av arbete och studier mycket väl efter avslutad utbildning, till och med bättre än personer med finsk bakgrund. Situationen för personer med flyktingbakgrund och personer som anlänt till Finland på basis av familjeåterförening är sämre. Sysselsättningen för samtliga grupper ökar dock märkbart ju längre de har bott i Finland.

3.5. Invandrare och arbetskraftens tillgänglighet

De för Finlands ekonomiska framgång viktiga, invandrade IKT-specialister utgjorde 2017 30 procent av Esboborna (jfr Esbobornas andel på 13 procent av landets invånare med främmande språk som modersmål). År 2019 hörde mer än 8 700 Esboboende invandrare till yrkeskategorierna ”chefer, specialister och sakkunniga”. I början av

det föregående årtionde var den motsvarande siffran 3 900 personer. I synnerhet har antalet specialister ökat snabbt i Esbo.

Ett perspektiv på invandrarnas sysselsättning är att granska andelen personer med invandrabakgrund bland alla sysselsatta inom olika branscher. Hur beroende är olika branscher av arbetskraft med invandrabakgrund redan nu?

Enligt uppgifter som huvudstadsregionens städer 2019 beställde av Statistikcentralen uppgick andelen personer med invandrabakgrund av all personal i Esbo till 66 procent inom städbranschen, 46 procent inom byggbranschen (bortsett från elinstallatörer), 37 procent inom assisterande uppgifter i köks- och livsmedelsbranschen och 33 procent inom transportbranschen. Av alla som arbetade som IKT-specialister var 20 procent invandrare.

Den högre arbetslösheten jämfört med övriga befolkningen och sysselsättning inom arbeten med lägre lön än övriga befolkningen syns i inkomstnivåerna för invandrare. Enligt Statistikcentralens uppgifter uppgick statsskattepliktiga inkomster 2018 hos hela Finlands befolkning i genomsnitt till 36 566 euro. Motsvarande inkomster för Esbobor med invandrabakgrund uppgick i genomsnitt till 28 548 euro och för Esbobor med finsk bakgrund till 45 624 euro. Esbos näringsstruktur, som skiljer sig från övriga landet, samt utbildnings- och inkomstnivå syns i siffrorna för båda grupperna.

Den sämre sysselsättningssituationen och lägre lönenivån än för andra Esbobor syns i fortsättningen även i form av lägre pensionsinkomster för personer med invandrabakgrund än stadens övriga invånare.

I synnerhet gällande personer med invandrabakgrund är skillnaderna i lönenivån mellan könen betydande. Inkomsterna för Esboboende män med invandrabakgrund 34 609 euro och kvinnor 21 847 euro.

Kvinnors lägre inkomstnivå än män förklaras av många faktorer. Delvis är det fråga om en könsuppdelad arbetsmarknad och lönenivåerna

inom olika branscher, men de mest centrala förklarande faktorerna hittar vi i synnerhet i arbetslöshet bland invandrarkvinnor, som har bott i Finland bara en kort tid, samt det stora antalet invandrarkvinnor som befinner sig utanför arbetsmarknaden, särskilt på familjeledighet.

3.6. Sysselsättning för invandrarkvinnor

Enligt den till riksdagen utarbetade integrationsredogörelsen påverkar den dåliga sysselsättningen av kvinnor med invandrarbakgrund sysselsättningsgraden för invandrare i stor utsträckning.

Enligt Statistikcentralens uppgifter uppgick sysselsättningsgraden för invandarmän 2018 till 65 procent och för invandrarkvinnor till 52 procent. Sysselsättning för invandrarkvinnor som bott i Finland i mindre än fem år uppgick till 40 procent.

I led med strukturreformen av sysselsättningspolitiken har kommunerna bättre redskap än tidigare att främja sysselsättningen för kommunens invånare, inklusive invandrarkvinnor. För Esbos sysselsättningstjänsters del verkar situationen lovande: Till exempel utgjorde kvinnor 60 procent av alla kunder vid kompetenscenter för invandrare som fick sysselsättning under 2021.

3.7. Kundorientering i allmänna sysselsättningstjänster

Enligt Berättelsen om Esbo främjar staden sysselsättning med kund- och företagsorienterade tjänster. Såsom har konstaterats, avviker kundbasen för kommunförsöket med sysselsättning i Esbo kraftigt från övriga landet beträffande andelen invandrare. I december 2021 var cirka 9 600 av kunderna inom Esbos kommunförsök personer med främmande språk som modersmål och andelen personer med främmande språk som modersmål av försökets hela kundbas var 55 procent. Av dem har cirka var tredje person avlagt högskoleexamen.

Information om invandrarkvinnors sysselsättning → 10

- Många kvinnor har avlagt högskoleexamen, men de hittar inte arbete som motsvarar deras utbildning. Å andra sidan är också andelen lågutbildade klart större än bland kvinnor i den övriga befolkningen.
- Kvinnor anländer till Finland av familjescäl och betydligt mer sällan på grund av arbete än män. Sysselsättningsgraderna varierar kraftigt av olika anledningar bland invandrare som flyttat till Finland.
- Orsaken till invandringen är även länkad till ursprungslandets samhällssystem: I många ursprungsländer är kvinnornas sysselsättningsgrad betydligt lägre än för män, utöver vilket kvinnor ofta bär huvudansvaret för barnfostran och skötseln av hemmet (mer om kvinnor utanför arbetskraften i kapitel 4.3).
- Ursprungslandet för invandrarkvinnor som bor i Finland eller kulturen i det förklarar inte Finlands sämre sysselsättningsgrad i jämförelse med övriga nordiska länder. När skillnaden i sysselsättningsgraden för invandrarkvinnor, som flyttat till Finland från överallt i världen, visavi kvinnorna i den övriga befolkningen, jämförs i olika nordiska länder efter ursprungsland, är Finland den svagaste i nästan alla grupper.
- Enligt undersökningar kan invandrarkvinnor bättre finska än männen, men på grund av vår könsindelade arbetsmarknad riktas hårdare krav på språkkunskaper till kvinnor jämfört med män. Inom typiska mansdominerade branscher (t.ex. bygg- och transportbranschen) räcker det med sämre kunskaper i finska, men inom kvinnodominerade branscher (t.ex. vårdarbete, många serviceyrken) krävs betydligt bättre språkkunskaper.

En central grund till ökningen av kommunernas roll i implementeringen av sysselsättningspolitiken är att sysselsättningstjänsterna ska harmoniseras bättre än tidigare med kommunernas näringspolitik och behoven hos den lokala arbetsmarknaden.

I Esbo innebär detta bland annat att de allmänna redskapen för sysselsättningspolitiken bör fås att bättre betjäna även personer med främmande språk som modersmål, det vill säga majoriteten av kunderna inom Esbos kommunförsök med sysselsättning. Till exempel kan lönebidraget höjas, vilket enligt forskade data är det mest verkningsfulla redskapet för sysselsättningspolitik. Under 2019–2020 uppgick invandrarnas andel av användning av lönebidrag i Esbo till endast 9–10 procent. Andelen invandrare av försökets kunder var 41 procent.

3.8. Sysselsättningstjänster särskilt riktade till invandrare

Det mest centrala, enskilda redskapet för integrationspolitik vad gäller arbetslösa invandrare är integrationsutbildning. Enligt lagen ordnas den i huvudsak i form av arbetsmarknadspolitisk utbildning. Staten ansvarar för ordnandet av den. NTM-centralen gör offentliga upphandlingar gällande utbildningar och kundhandledningen till utbildningarna hör till uppgifterna för Esbos sysselsättningstjänster när kommunförsöket med sysselsättning har startat.

När ansvaret för ordnande av sysselsättningstjänster övergår till kommunerna, kommer också ordnandet av integrationsutbildning övergå till kommunerna och finansieringen av den kommer att ersättas som en del av statsandelssystemet på basis av kriteriet med främmande språk som modersmål. Lagstiftningen gällande frågan är ännu öppen. I Finland har man årligen använt 50 miljoner euro till integrationsutbildning.

Med tanke på integrationsutbildningens effekt, är det viktigt att få utbildningarna att motsvara behoven hos olika kundgrupper. Under de senaste åren har NTM-centralen i Nyland upphandlat integra-

tionsutbildningar som modulära delar, från vilka man har strävat efter att bygga så kundorienterade stigar som möjligt för integrationskunder med olika utbildnings- och yrkesbakgrunder. Detta har möjliggjort det stora antalet integrationskunder i huvudstadsregionen. Motsvarande tjänster kan inte ordnas lika kostnadseffektivt för enskilda kunder till kommunen utan att äventyra väntetiderna beträffande tillgången till utbildning eller skraddarsyendet av utbildningarna i gruppform.

När utbildningarnas finansiering och ansvar för ordnandet övergår till kommunerna, vill Esbo alltså i intensivt arbete med andra städer i huvudstadsregionen utveckla kundorienteringen i integrationsutbildningarna. Behov av utveckling förekommer bland annat i anknäring till erbjudande av särskilt stöd vid inläringssvårigheter och i uppnåendet av kunskaper i det finska språket, som krävs i många expertuppgifter.

För att kunna få sysselsättning och integreras, behöver många integrationskunder utöver en integrationsutbildning som i synnerhet fokuserar på språkutbildning i finska eller svenska, även utveckling eller uppdatering av yrkeskompetens. Behovet identifieras även i regeringsprogrammet.

Närings-, trafik- och miljöcentralen upphandlar integrationsutbildningar från marknaden med finansiering av arbets- och näringsministeriet. Yrkesutbildning produceras å andra sidan vid läroanstalter som fått tillstånd att ordna, med statsandelsfinansiering från undervisnings- och kulturministeriet. Med anledning av förvaltningskommunernas olika förhållningssätt är det i praktiken omöjligt att kombinera yrkesutbildning och integrationsutbildning.

Till exempel kan inte tillstånd att ordna yrkesutbildning förutsättas av en leverantör av integrationsutbildning, eftersom det skulle bryta principen om producentneutralitet inom offentliga upphandlingar. Verksamhet av silomodell leder i praktiken ofta till att utvecklingen av språkutbildning och yrkeskompetens görs efter, inte vid sidan av,

varandra. Detta fördröjer uppnåendet av resultat och utgör ett hinder för att bygga en kundorienterad helhet av olika utbildningstjänster.

Stora städer har löst problemet genom att grunda kompetenscenter för invandrare. Vid dem har man av kartläggning av kompetens, språkutbildning, utveckling av yrkeskompetens och stöd i arbets-sökning skapat kundorienterade tjänster under ett och samma tak. Enligt Berättelsen om Esbo är det centrala målet för tjänsterna vid kompetenscentren anställning inom den privata sektorn.

Enligt regeringsprogrammet vill Sanna Marins regering stärka invand-rarnas verksamhet vid kompetenscentren. I Esbo har tjänsterna producerats med stöd av det särskilda bidraget, som staten har riktat till kompetenscentren. Regering håller på att avveckla denna finansiering till sommaren 2023.

Det ligger i Esbos intresse att trygga dessa till volymen betydande och till resultaten bra kompetenscentertjänster under innevarande mandatperiod.

3.9. Talent Espoo

Enligt Berättelsen om Esbo är Esbo en ”tvåspråkig, nationellt och internationellt attraktiv stad, där tjänsterna finns tillgängliga också på engelska”. Att locka internationella experter och deras familjer samt att påskynda integrationen och sysselsättningen är en central metod för att trygga stadens livskraft och tillgången till arbetskraft.

Det verkar som att företag, högskolor och forskningsinstitut i Esbo har lyckats bra med att locka högskoleutbildade experter till Esbo. Detta har höjt utbildningsnivån för stadens invandrare högre än i jämförelsekommunerna.

Dessvärre finns inga tillförlitliga statistiska data om utbildningsnivån hos invandrare. Utbildningen för dem som flyttar till Finland regist-

Information om Esbos kompetenscentertjänster för invandrare

- Omnias kompetenscenter för invandrare inledde sin verksamhet i början av 2019.
- Sysselsättning som motsvarar kompetensen hos högskoleutbildade invandrare främjas av kompetenscentret för högskoleutbildade invandrare i samarbete med bland annat Metropolia yrkeshögskola. Tjänsten startades i mars 2021 som en del av stadens sysselsättningstjänster.
- Under 2021 fick totalt 219 kunder sysselsättning via Esbos kompetenscentertjänster.
- Resultaten kommer att förbättras i led med att coronapandemins inverkan på arbetsmarknaden lättar. Under augusti–november 2021 har 112 kunder fått sysselsättning via kompetenscentertjänsterna. I samma takt skulle antalet personer som fått sysselsättning under 12 månader uppgå till 336 personer.
- Enligt uppgifter från arbets- och näringsministeriet om tiden mellan början av 2020 och sommaren 2021, fick 1,5 gånger fler kunder sysselsättning via Esbos kompetenscentertjänster än från motsvarande tjänster totalt i Helsingfors och Vanda.
- Från Omnias kompetenscentrum övergick 112 kunder under 2021 till examensbaserad yrkesutbildning, vilket ökar möjligheterna att få sysselsättning oerhört.
- Om kompetenscentertjänsternas resultat, effekt och kundorientering finns pågående forskningsprojekt i samarbete med VTT och universitet. Med hjälp av forskningsresultaten kan tjänsternas effekt förbättras ytterligare.

reras inte i omfattande utsträckning i något register. Enligt den bästa tillgängliga information uppgick dock andelen personer med invandrarbakgrund som har avlagt högskoleexamen 2014 till 47 procent i Esbo, 40 procent i Helsingfors och 27 procent i Vanda. → 11

Esbo vill vara en bra partner för företag, VTT och såväl Aalto-universitetet som andra högskolor i att locka internationella experter, stödja dem i att bosätta sig och etablera sig i det finska samhället.

Inom stadens näringstjänster främjar teamet Talent Espoo Esbos drag- och hållkraft tillsammans med stadens övriga enheter och partner. På det här sättet främjas målen i åtgärdsprogrammet Talent Boost och vägkartan för nationell utbildnings- och arbetsrelaterad invandring. Arbetet utförs med hjälp av arbets- och näringsministeriets särskilda bidrag. Tjänster sammanfogas bland annat tillsammans med Helsingfors och Vanda städer, Business Finland och högskolorna i huvudstadsregionen.

I Talent Esbo-tjänsterna hittar arbetsgivarna information om utveckling av mångfald, fördelar med anknytning till internationell rekrytering och hittar till de tjänster som staden och samarbetsparterna erbjuder. Tjänsterna omfattar bland annat olika informations- och materialpaket, mentorprogrammet EntryPoint, samarbetsparternas rekryteringskampanjer utomlands, rekryteringsevenemang samt rådgivning med anknytning till internationella rekryteringar som en del av verksamheten vid International House Helsinki, som samlar ihop myndighetstjänster.

Privatpersoner erbjuds å andra sidan information om det finska samhället och arbetslivet, möjligheter att vidareutveckla sin kompetens samt stöd för att bygga socialt och yrkesmässigt betydelsefulla nätverk. Möten mellan arbetsgivare och experter främjas vid rekryteringsevenemangen Talent Match. Under 2022 strävar man efter att få med totalt 150 arbetsgivare och 1 500 experter.

Av internationella experter är forskarstuderande samt familjer till personer som redan har fått arbete i Finland, i synnerhet samarbets-

parter som är högskoleutbildade och har ackumulerat arbetslivserfarenhet särskilt viktiga för Esbo. För många internationella experter är det viktigt att, enligt Berättelsen om Esbo ”det engelskspråkiga utbudet av fostran och undervisning snabbt svarar på den växande efterfrågan”. För företag som rekryterar internationellt är ett engelskspråkigt utbud av fostran och undervisning en central faktor som påverkar drag- och hållfastheten i den globala konkurrensen om i synnerhet experter inom teknikbranschen. Å andra sidan kan tjänster på finska och svenska höja den med tanke på hållkraften viktiga kompetensen i Finlands officiella språk samt underlätta etableringen i lokalsamhället.

På webbplatsen, i grupper på sociala medier och vid evenemang som ordnas två gånger per år, som alla hör till helheten Hello Espoo, delas information till inflyttade till Esbo om stadens tjänster, hobbymöjligheter och organisationsfältets verksamhet. Internationella studerandes samhällskunskap och -färdigheter samt arbetslivskontakter stärks redan under studierna genom att bedriva projektsamarbete med Aalto-universitetet, ordna Träffa staden!-evenemang och producera TalentMatch speed dating-evenemang, vid vilka arbetsgivare träffar potentiella praktikanter, sommarjobbare och personer som ska göra sitt lärdomsprov.

Stöd till företagande är också stöd för drag- och hållfasthet för internationell kompetens. Stadens samarbete med studentorganisationen AaltoES, som värnar om en företagarevänlig och innovativ kultur, samt acceleratoren Kiuas är också ur detta perspektiv viktigt.

När befolkningsstrukturen ändras med invandringen, ändras också företagargrasen. FöretagsEsbo är en rådgivningsorganisation för alla som planerar att starta eget företag och utveckla det egna företagets affärsverksamhet. Rådgivningen gällande att starta företag finns tillgänglig förutom på finska och svenska, även på engelska, kinesiska och ryska. FöretagsEsbos invandrarkunder har under 2015–2021 startat närmare 1 000 företag. Från 2018 är minst en tredjedel av FöretagsEsbos kunder personer med främmande språk som modersmål.

3.10. Mål och mätare anknutna till sysselsättning och företagande

Mål 4: Invandrarnas arbetslöshet sjunker och sysselsättningen främjas med kundorienterade tjänster

Arbetslöshetsgraden för invandrare (2020: 25,1 %) sjunker och dess relativa skillnad mot den allmänna arbetslöshetsgraden (2020: 12,2 %) halveras under mandatperioden. Skillnaden sänker huvudstadsregionen till en lägre nivå

Invandrarnas andel av arbetslösa och mottager av lönebidrag efter kön

Årligen 1 000 kunder till kompetenscenter-tjänsterna, under mandatperioden 1 000 kunder till arbete och 1 000 till att avlägga delexamen eller yrkesinriktad examen (rapporteras efter kön, sysselsättningen för den privata sektorn separat)

Sysselsättningsgrad för invandrarkvinnor i Nyland och i närområden till huvudstäderna i andra nordiska länder → 12

Mål 5: Esbo byggs för att bli det bästa stället att bo på för toppexperter och deras familjer

Kumulativ tillväxt i antalet deltagare vid Talent Espoos evenemang och tjänster (under mandatperioden är målet 6 000 internationella experter och 500 arbetsgivare)

Antalet chefer, specialister och sakkunniga med invandrarbakgrund som bor i Esbo → 13

Experternas och arbetsgivarnas nöjdhet med Talent Espoos evenemang och tjänster

Antalet kontakter och avtal som upprättats mellan experter och arbetsgivare inom Talent Espoos tjänster

Mål 6: Invandrarnas företagande stöds

Andelen personer med främmande språk som modersmål inom tjänster som erbjuds nya företagare

4. Integration i det inledande skedet

Enligt Berättelsen om Esbo ”verkställer staden effektivt integrationsprogrammet i det inledande skedet och dess syfte är att personen ska lära sig finska eller svenska samt komma in på en utbildning eller få ett arbete som motsvarar kompetensen”. Lagstiftningen förnyas som bäst. Åtgärderna för främjande av integration i det inledande skedet preciseras under mandatperioden, då regleringen och finansieringen är klara.

4.1. Sanna Marins regeringspolitik för stöd vid integration i det inledande skedet

I statsrådets redogörelse till riksdagen om behoven av en reform av främjande av integration lanserar regeringen tanken om ”ett integrationsprogram för det inledande skedet”. Med programmet skulle man kunna eliminera döda vinklar i servicesystemet som orsakas av invandrarnas livssituation och förtydliga integrationsprocessens individualitet och fokus på arbetslivet. Med programmet vill man stödja invandrarnas sysselsättning, språkkunskaper och kännedom om det finska samhället.

Målgruppen för integrationsprogrammet för det inledande skedet skulle omfatta personer som anmält sig som arbetslösa arbetssökande, personer som uppbär utkomststöd annat än tillfälligt och personer som får internationellt skydd jämte respektive familjer. Vid behov kan det dessutom erbjudas till personer som befinner sig utanför arbetskraften, till exempel integrationskunder som flyttar till Finland och Esbo på grund av arbete, partners arbete eller studier.

Integrationsprogrammet för det inledande skedet skulle startas med en inledande kartläggning. Såsom konstateras i redogörelsen, förutsätter ett enhetligare främjande av integrationen av personer som befinner sig utanför arbetskraften att kommunernas resurser stärks. I början av 2022 är resursfördelningen för utveckling och ordnande av tjänsterna från statens sida ännu öppen.

4.2. Introduktionsperiod

Som en del av integrationsprogrammet för det inledande skedet skulle man enligt redogörelsen ordna en introduktionsperiod, vars innehåll skulle bestå av:

1. identifiering av kompetens, planering av och fortsatt handledning till utbildnings- och sysselsättningsvägar

2. omfattande identifiering av behov av stöd (t.ex. social-, hälso- och sjukvårdstjänster) och servicehandledning samt
3. flerspråkig samhällsorientering.

I redogörelsen har regeringen illustrerat att introduktionsperioden startar med en inledande kartläggning, vid vilken man bedömer invandrarens språkkunskaper och annan kompetens, färdigheter för studier och arbetslivet samt behov av tjänster som främjar integrationen. Utgående från bedömningen skulle man tillsammans med invandraren utarbeta en integrationsplan för utbildnings- och sysselsättningstjänster, som främjar hens integration och sysselsättning.

Även i fortsättningen kan man via introduktionsperioden hänvisas till många centrala, befintliga utbildningstjänster som stöder integrationen (integrationsutbildning, utbildning i läskunnighet och annan utbildning inom fritt bildningsarbete, grundläggande utbildning för vuxna, TUVA-utbildning som förbereder inför examensutbildning). Det nya vore dock att man skulle sträva efter att gå igenom de möjligheter som utbildningsvägarna och sysselsättningstjänsterna erbjuder med så många invandrare som möjligt i det inledande skedet av deras boende i Finland.

Med beaktande av flerspråkig samhällsorientering undersöks möjligheter att samarbeta till exempel med invandrarorganisationer och det fria bildningsarbetet. Den flerspråkiga samhällsorienteringen och hela introduktionsperiodens omfattning preciseras när relaterade författningar och nationella finansieringslösningar är klara.

För många är det i stället för den egentliga introduktionsperioden mer ändamålsenligt att erbjuda en lättare rådgivnings- och handledningstjänst antingen vid en fysisk servicepunkt eller via elektroniska kanaler. En central utgångspunkt för rådgivningen och handledningen är att stödja kunderna i att självständigt klara sig, sköta ärenden och införskaffa information. Rådgivnings- och handledningstjänsterna för invandrare utvecklas i ett tväradministrativt projekt, som samordnas av stadens ärendetjänster, inom vars ramar man har öppnat ett servicetorg i Iso Omena i Mattby. Staten stöder projektet med det särskilda bidraget.

4.3. Invandrarkvinnor som befinner sig utanför arbetsmarknaden och nå ut till målgruppen

Utveckling och förtydligande av tjänster som finns tillgängliga i det inledande skedet av boendet i Finland betjänar alla nya invandrare. Den viktigaste grunden till nya insatser under denna mandatperiod som gäller främjande av integration i det inledande skedet, är målet i Berättelsen om Esbo att höja sysselsättningsgraden för invandrarkvinnor till den nordiska nivån.

Familjelivet fördröjer integrationen av många invandrarkvinnor. Stöd för integration för vuxna invandrare (såsom integrationsutbildning) som i hög grad byggs upp i anslutning till sysselsättningstjänsterna når inte ut till kvinnor som på grund av familjeledighet befinner sig utanför arbetskraften. Kvinnor med invandrarbakgrund bildar familj i genomsnitt vid yngre ålder än kvinnor med finsk bakgrund och får i genomsnitt fler barn än kvinnor med finsk bakgrund. Hemvårdsstöd har en mer negativ effekt på incitament för att delta i arbete och utbildning för invandrarkvinnor än andra kvinnor. → 14

Enligt en färsk bedömning av Näringslivets delegation kvarblir endast 35 cent av varje intjänad euro hos en själv när en lågavlönad invandrarkvinna i en familj med två vårdnadshavare, där den ena föräldern redan arbetar, får sysselsättning. → 15

Enligt Eurostats arbetskraftsundersökning var sysselsättningsgraden på arbetsmarknaden för invandrarkvinnor i arbetsför ålder 2021 i Finland den lägsta i Norden. Av kvinnor i Finland som fötts utomlands omfattades 65,4 procent år 2021 av arbetskraften. Den högsta deltagandegraden var i Norge med 77,3 procent. I Sverige omfattades 71,1 procent av invandrarkvinnor i arbetsför ålder av arbetskraften och i Danmark 68,5 procent.

I stödet för integration för kvinnor som vårdar barn hemma är en central fråga att i omfattande utsträckning nå ut till målgruppen. I strävan att nå ut till målgruppen kan man till exempel utnyttja

rådgivnings- och handledningstjänsterna, organisationssamarbete samt kommunikation på flera språk och i flera kanaler. Samarbetet beträffande tjänster som stöder integrationen familjecentralerna och rådgivningsbyråerna måste intensifieras.

Det är ett strukturellt problem att kvinnor hamnar i en sämre ställning än män i tjänsterna som främjar integrationen, som i huvudsak anknyter till att höra till arbetskraften. Med anledning av detta bör man i första hand eftersöka strukturella lösningar. Det finska samhället når via FPA ut till föräldrar som vårdar barn hemma för att betala ut stöd för hemvård av barn till dem. Inom ramarna för den nuvarande lagstiftningen får dock FPA:s registeruppgifter inte användas för hänvisning till tjänster som stöder integrationen i det inledande skedet eller ens för marknadsföring av dem. Lagstiftningen erbjuder inte i sin nuvarande utformning redskap för att i hög grad nå ut till målgruppen.

Beträffande invandrare som långvarigt omfattats av utkomststöd, utreder regeringen en möjlighet att få uppgifter från FPA till kommunerna, så att kommunen kan genomföra sin skyldighet att hänvisa till integrationstjänster.

4.4. Stöd i det inledande skedet och stora reformer av förvaltningsstrukturer

Med tanke på personer med främmande språk som modersmål överförs ansvaret för ordnande av sysselsättningstjänster för Esbopor i led med det inledda kommunförsöket med sysselsättning i mars 2021 från TE-byrån till Esbo stad. När hälften av kunderna inom kommunförsöket i Esbo är personer med främmande språk som modersmål, har kommunförsöket genererat bättre förutsättningar för staden att i enlighet med den nuvarande lagstiftningen (30.12.2010/1386, § 30) att vara "allmänt ansvarig och samordningsansvarig för utvecklandet av invandrarnas integration samt för planeringen och uppföljningen av integrationen på lokal nivå".

Regeringen är i färd med att överföra ansvaret för sysselsättnings-tjänsterna permanent till kommunerna i början av 2024. TE-byrån, som tidigare hörde till statsförvaltningen, har spelat en central roll i främjande av integrationen för invandrare som hör till arbetskraften och arbetslösa invandrare. I led med reformen har kommunerna i fortsättningen möjlighet att utveckla främjande av integration som en helhet både för invandrare som ingår i arbetskraften och dem som befinner sig utanför arbetskraften. På det här sättet kan man för invandrare som befinner sig utanför arbetskraften stärka språkkunskaper, samhällsmässiga och arbetslivsfärdigheter samt främja en övergång till arbetskraften och stadens sysselsättningstjänster.

En utmaning för heltäckande främjande av integration i det inledande skedet utgörs av överföringen av social- och hälsovårdstjänsterna i början av 2023 för ordnande av Västra Nylands välfärdsområde. Vid uppbyggnaden av integrationsprogrammet för det inledande skedet, måste man tillsammans med välfärdsområdet säkerställa att hänvisningen till relevanta social- och hälsovårdstjänster fungerar ur perspektivet för integrationskunderna.

Samarbetet är centralt i synnerhet med tanke på fungerande tjänster för personer som fått uppehållstillstånd på basis av internationellt skydd. Stadens specialtjänster, som under integrationstiden har erbjudits till denna målgrupp, har nästan uteslutande varit socialvårdens tjänster och dessa är på väg att överföras till välfärdsområdets ansvar. Enligt redogörelsen skulle kommunen även i fortsättningen ha skyldighet att "utan dröjsmål hänvisa till socialvårdens bedömning av servicebehov sådana personer, som bedöms ha behov av socialvård" och personer som får internationellt skydd "ska i huvudsak alltid hänvisas till en bedömning av servicebehovet i enlighet med socialvårdslagen".

Vid reformen av lagen om främjande av integration är en så tydlig arbetsfördelning som möjligt mellan kommunen och välfärdsområdet en viktig fråga om intressebevakning för Esbo.

4.5. Fortsatt beredning av främjande av integration i det inledande skedet

Om tanken om förslaget på huvudansvar för kommunerna skulle förverkligas, skulle det även i Esbo förutsätta en omdefiniering av myndighetsansvaren som ansvarar för integrationen, en översyn och omorganisation av tjänsterna samt lösningar gällande till exempel kunddatasystem.

Regleringen av och finansieringslösningarna gällande frågan är till många delar ännu öppna, och fullmäktiges mål i Berättelsen om Esbo om integration i det inledande skedet är inte möjligt att verkställa utan att dessa delar preciseras.

Stadens centrala enheter i utvecklingsarbetet är närings- och sysselsättningsenheterna, som ansvarar för sysselsättningstjänsterna för arbetslösa med främmande språk som modersmål, och den ärendenheten som samordnar den tväradministrativa utvecklingen av rådgivnings- och handledningstjänsterna för invandrare i ett statligt finansierat projekt.

Den fortsatta beredningen görs i intensivt samarbete med nämnda och andra centrala instanser. Enligt förvaltningsstadgan utarbetar man om principerna för främjande av integration ett förslag till den beslutsfattande stadsstyrelsen om integrationsprogrammet för det inledande skedet senast när strukturreformen av arbetskrafts- och näringstjänsterna träder i kraft 2024. Före detta kan dock tjänsterna som ingår i helheten för integration i det inledande skedet pilottas med resurser som bokförs i budgeten för 2023 eller med stöd av extern finansiering.

5. "Esbo för alla" i vardagen

I led med invandringen och ökningen av antalet Esbobor med invandrarbakgrund som fötts i Finland, blir stadens vardag kulturellt mångsidigare. Alla Esbobor bjuds med för att bygga stadens framtid. Med kundorienterade tjänster tryggas stadens sociala och kulturella hållbarhet. Enligt Berättelsen om Esbo "är alla som bor i Esbo Esbobor" och "vi har nolltolerans mot rasism". Även om både Västvärlden och dess medborgare fördömer Rysslands storskaliga invasion av Ukraina 24.2.2022, är det viktigt att vi inte riktar några som helst former av trakasserier eller hat mot ryssar som bor i Finland. Osaklig behandling av personer med rysk bakgrund försvagar Finland och stöder propagandamaskineriet inom Rysslands statsledning.

5.1. Politiskt deltagande, kommunikation och dialog

Förändringen i befolkningsstrukturen med anknytning till invandring och barn som invandrare föder i Finland är i Esbo en del av vardagen för invånarna på väldigt många olika sätt:

- År 2021 var andelen personer med främmande språk som modersmål:
 - » 27,5 procent av eleverna i årskurs 1,
 - » 36 procent av kunderna hos FöretagsEsbo som ämnade att bli företagare och
 - » 22 procent av personalen inom stadens äldreomsorg.
- Under de senaste åren har det i Esbo fötts 700–800 barn, för vilka man i befolkningsregistret har markerat annat språk än finska eller svenska som modersmål.

Ändringen i befolkningsstrukturen har hittills visat sig som sämre deltagande i representativ kommunal demokrati. Enligt Statistikcentralen använde endast 16,9 procent av röstberättigade invandrare sin rösträtt i Nylands valkrets i kommunalvalet 2021. I hela landet röstade 23 procent av röstberättigade personer med främmande språk som modersmål i valet.

Invandrare besvarar mer sällan än andra invånare i staden olika enkätundersökningar, vars resultat utnyttjas i utvecklingen av stadens tjänster.

Det är viktigt att staden stärker sitt partnerskap med organisationer och andra aktörer som representerar invandrargemenskaperna, så att Esbos värden, som betonar invånar- och kundorientering, kan förverkligas. Betydelsen av dessa partnerskap har betonats då staden tillsammans med många gemenskaper har kämpat mot coronapandemin. I enlighet med Berättelsen om Esbo bedriver staden beträffande integration av invandrare ett nära samarbete med församlingar, organisationer och företag som är verksamma i området.

När verksamheten för välfärdsområdet drar igång, måste man se till att den offentliga förvaltningens partnerskap med gemenskaperna och organisationerna kan stärkas ytterligare ändringarna i förvaltningsstrukturerna till trots. Staden beviljar också i fortsättningen understöd bland annat till arbete som främjar integration och välfärd samt till konst- och kulturverksamhet.

Invandrare känner inte alltid till det finska samhället eller verksamheten för Esbos tjänster lika bra som invånare i staden med finsk bakgrund. Detta kan leda till irrande runt i servicesystemet.

Stadens utgångspunkt är att Esboborna ombesörjer aktivt och självständigt sig själva och sina närstående, men att ingen lämnas utan stöd om de egna resurserna inte räcker. Om man inte känner till tjänsterna eller hur de fungerar, kan det dock vara svårt att hitta rätt stöd i rätt tid.

Stadens kommunikation och ärendehanteringstjänster genomförs och utvecklas långsiktigt, för att kundorienterat svar på behoven hos alla Esbobor. Invandrarnas mångfald beaktas. I synnerhet i undantagssituationer och kriser sker betjäningen på flera språk. Stadens invånare som inte kan nås via stadens etablerade kommunikationskanaler strävar man efter att nå till exempel via organisationspartner. Dialog med invandrare förs även vid de av staden ordnade Town Hall Meeting- och Hello Espoo- evenemangen och i Hello Espoo-webbgemenskapen samt i välfärdsfrämjande partnerforum.

5.2. Personer med utländsk bakgrund födda i Finland

Andelen personer med invandrarbakgrund som fötts i Finland ökar snabbt. I början av 2021 hade 23 procent av alla Esbobor med invandrarbakgrund fötts i Finland. I slutet av samma år hade mer än hälften av eleverna som har främmande språk som modersmål i årskurs 4 och yngre inom den grundläggande utbildningen fötts i Finland. Andelen elever med främmande språk som modersmål som

fötts i Finland var högst bland invandrare med albanska eller somaliska som modersmål (75 %) och invandrare som har kinesiska som modersmål (62 %).

Jämlikheten för eller bristen därav för denna generation, som fötts i Finland, i relation till deras jämnåriga med finsk bakgrund kommer att vara en sanningens minut för hur väl Finlands integrationspolitik har lyckats, då de för första gången i större mängder ger sig ut på arbetsmarknaden i slutet av detta årtionde och under nästa årtionde. Vid sidan av indikatorer som utbildningsnivå och sysselsättningsgrad, är ungas identitet och upplevelse av medlemskap i vårt samhälle viktigt.

Enligt en undersökning som publicerades 2019, tänker endast 48 procent av personer födda i Finland med somaliska som modersmål att finskhet inte beror på en persons etniska bakgrund. Likaså tänker 67 procent av föräldrarna till den här generationen som fötts i Somalia. Enligt undersökningen upplever personer med somaliska som modersmål som fötts i Finland eventuellt att det är svårt att bli finsk, även om man fötts i Finland, om man utvändigt ser så annorlunda ut än den så kallade urfinska befolkningen. → 16

Undersökningens budskap till det finska samhället är allvarligt.

Tanken om att alla som bor i Esbo är Esbobor, som nedtecknats i Berättelsen om Esbo, kan utgöra en grund för att stadens invånare med olika bakgrunder upplever staden som sin egen och att det känner sig välkomna med att bygga Esbos framtid.

5.3. Kultur, idrott och ungdomsarbete

Viktiga forum för aktivt medlemskap i samhället är till exempel kultur, konst, motion och idrott samt ungdomsarbetets verksamhet. I led med att befolkningsstrukturen förändras, är det viktigt att få med invandrare och deras barn födda i Finland inte bara på läktarna och

som en del av publiken, utan även som idrottare, konstnärer, tränare och aktörer som skapar en levande stadskultur.

Staden uppmuntrar motions- och idrottsföreningar, kultur- och ungdomsaktörer och boendeföreningarnas partner nätverk att verka jämlikt och att erbjuda alla stadens invånare möjligheter till rolig och betydelsefull verksamhet tillsammans. Även läroanstalter inom grundläggande konstutbildning uppmuntras att ännu starkare beakta tillgänglighet i ordnandet av och kommunikationen om sin verksamhet. Staden uppmuntrar till att ungdomar med invandrarbakgrund och finsk bakgrund lär känna varandra, nätverkar och utövar hobbyer tillsammans.

Hobbyentusiasternas mångfald är viktig med tanke på jämlikhet och delaktighet för stadens invånare med olika bakgrunder. Men det är även viktigt för att trygga livskraften och framtida framgångar för motions-, idrotts-, kultur- och ungdomsaktörer, då stadens invånare med främmande språk som modersmål är allt fler.

Olika föreningar och aktörer utför ett särskilt viktigt arbete i att trygga kostnadsfria eller förmånliga möjligheter till hobbyer i samarbete med staden. Via hobbyer hittar man nya vänner och får uppleva viktiga möten med tanke på delaktighet. Utövande av hobbyer stöder även inläringen. Enligt Nationella centret för utbildningsutvärdering höjer till och med en ledd hobby elevernas utgångspunkter, oberoende av vårdnadshavarnas utbildningsnivå. → 17

Enligt Berättelsen om Esbo garanterar vi möjligheter till hobbyer för alla barn och unga i Esbo.

För många invandrare är bibliotek viktiga platser för lärande, rekreation, hobbyverksamhet och integration. Biblioteken i Esbo har också i större skala fått erkännande för sitt aktiva främjande av medborgarskap och delaktighet öppet och med beaktande av invånare med olika bakgrunder och genom att förena dem. Museer erbjuder invånarna i staden upplevelser och hjälper invånare med invandrarbakgrund att förstå finsk kultur och vårt lands historia.

Verksamhetsmodeller som i stor utsträckning förlitar sig på partnerskap och stärker delaktigheten för stadens invånare – såsom Kulturspaning inom småbarnspedagogiken, Kultur- och motionsstigen KULPS, kortet Kaikukortti för invånare som ekonomiskt befinner sig i en svagare ställning samt WAU-hobbygrupperna för lågstadieelever som genomförs av – når också ut till invånare med invandrabakgrund i sin vardag. Modellerna fungerar som en del av permanenta strukturer. Så byggs även utbildning på andra stadiet och en partnerskapsmodell som förenar toppidrott och vars första prestation är Omnia Basketball Academy, som genomförs i samarbete med huvudstadsregionens idrottsakademi.

5.4. Invandrare och äldre

Med anledning av den yngre åldersstrukturen än för övriga invånare i staden, har andelen pensionärer med främmande språk som modersmål tills vidare varit liten. Enligt befolkningsprognosen för personer med främmande språk som modersmål, som sträcker sig till 2035, är den relativa tillväxten av personer med främmande språk som modersmål dock störst i synnerhet bland äldre. I samtliga grupper under pensionsåldern förutspås andelen personer med främmande språk som modersmål att öka under 2018–2035, beroende på åldersgrupp, med 72–167 procent, men för andelen 64 år fyllda förutspås tillväxtprocenten vara 444 procent.

I fortsättningen kommer fler kunder med invandrabakgrund än tidigare till äldreomsorgens tjänster och de måste anpassas till nya slags servicebehov. Dessa behov kan till exempel vara förknippade med att finskan eller svenskan, som man har lärt sig som vuxen, glöms bort.

Motionsrådgivningen och andra förebyggande tjänster spelar en central roll i främjandet av äldres hälsa och välfärd.

5.5. Främjande av välfärd och relation till välfärdsområdet

Till stadens centrala uppgifter hör att främja välfärden för invånarna i staden även efter att ansvaret att ordna social- och hälsovårdstjänster överförs till välfärdsområdet. Med tanke på smidigheten i vardagen för invånarna i staden och deras välfärd, är det viktigt att social- och hälsovårdstjänsterna fungerar. Staden måste lyckas i samarbetet med välfärdsområdet.

Berättelsen om Esbo betonar Esbos intressebevakning i uppgifterna och finansieringen beträffande den växande staden och välfärdsområdet. Eftersom befolkningen i Esbo och Västra Nyland avviker från välfärdsområden utanför huvudstadsregionen, är det viktigt att Esbo strävar efter att påverka att tjänsterna för personer med främmande språk som modersmål fungerar bra inom Västra Nylands välfärdsområde. Detta är även viktigt med tanke på kundorienteringen inom välfärdsområdets tjänster. Till exempel uppgick andelen kunder i Esbo med främmande språk som modersmål inom socialtjänster för vuxna, som överförs till välfärdsområdets ansvar, i början av 2022 till 53 procent.

När ansvaret för att ordna tjänsterna överförs i början av 2023, kommer det i Västra Nyland att finnas fler invånare med främmande språk som modersmål än vad det finns invånare i Mellersta Österbottens eller Kajanalands välfärdsområde. Antalet personer med främmande språk som modersmål i Västra Nyland motsvarar invånarantalet i cirka 11 mediankommuner.

Till exempel är centrala samarbetsfrågor med välfärdsområdet tjänsternas tillgänglighet och kundorientering, bristerna i kunskapsunderlaget gällande användning av tjänster för personer med främmande språk som modersmål, samt trygghet av att stödet i det inledande skedet av integrationen och rådgivnings- och handledningstjänsterna för invandrare fungerar tväradministrativt.

5.6. Säkerhet

Staden ombesörjer säkerheten för stadens invånare som en del av sin serviceproduktion samt förebygger orosmoment med anknytning till säkerhet i gott samarbete med stadens invånare och säkerhetsmyndigheterna. Närmare riktlinjer om säkerhetsfrågor anges i stadens säkerhetsprogram, vars utkast kommer till beslutsfattarna för behandling under 2022.

Språkbarriären eller svårighet att nå ut till stadens invånare med olika bakgrunder, kan försämra säkerheten för invånare i staden med främmande språk som modersmål, om till exempel anvisningar gällande brand- och hälsosäkerhet inte når dem.

Enligt Rådet för brottsförebyggande uppskattas personer som hör till etniska minoriteter bli offer för våld till och med dubbelt så sannolikt som majoritetsbefolkningen. I bakgrunden finns ofta ett rasistiskt motiv. Under de senaste åren har polisen fått kännedom om cirka 1 000 brott med rasistiska särdrag. Å andra sidan upplever många personer med invandrarbakgrund, i synnerhet kvinnor och barn, våld inom sin egen gemenskap. Invandrarkvinnor löper hög risk att bli offer för våld. I en del fall är det fråga om så kallat hedersrelaterat våld, det vill säga att man med våldet strävar efter att återställa familjens eller släktens heder i situationer där personen inte följer gemenskapens normer. → 18

Enligt Statistikcentralen var invandrare, som bor i Finland, under 2017–2018 1,2 gånger oftare misstänkta i brott mot strafflagen. Överrepresentationen betonas i fall med misstanke om sexual- och drogbrott. → 19

I början av mandatperioden har ungas brottslighet, gängbildning och invandrarungdomars roll lyfts kraftigt i den offentliga debatten. Enligt forskare har ungas brottslighet allmänt taget minskat under de senaste årtiondena. Beträffande unga anhopas både brott och upplevelser som offer för en liten grupp. Även beträffande unga begår personer med invandrarbakgrund fler brott än personer med finska bakgrund. Skill-

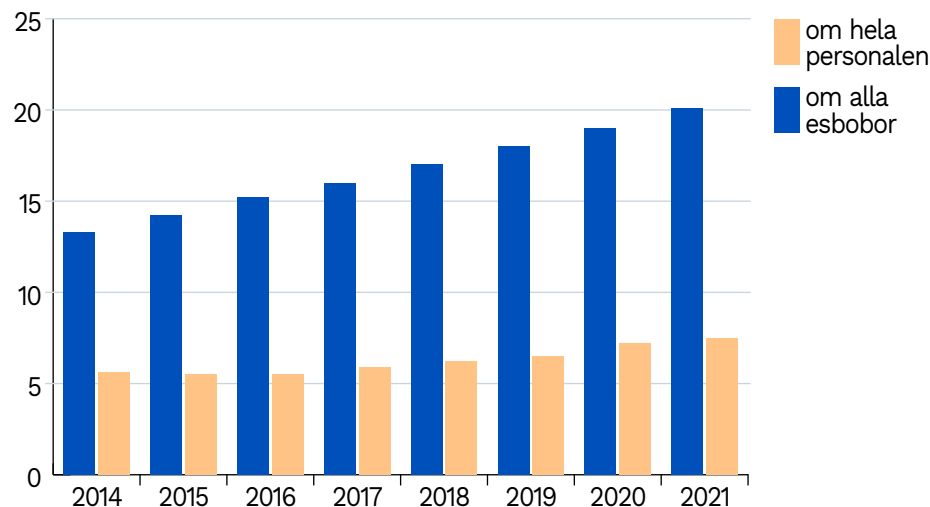
naderna minskar om man i jämförelsen tar hänsyn till socioekonomiska faktorer. I bakgrunden finns många sammanflätade orsaker. → 20

Stadens roll i förebyggandet av problem anknyter till exempel till bostadspolitik, byggande av utbildningsvägar och sysselsättnings-tjänster. Främjande av en lyckad integration stärker känslan av tillhörighet och förebygger att personer halkar in på en brottslig bana.

5.7. Stadens personal

Andelen personer med främmande språk som modersmål i Esbo ökar kraftigt. I Esbo har befolkningsandelen för personer som har främmande språk som modersmål ökat betydligt fortare än personalandelen. För att utveckla tjänsterna för invånare med främmande språk som modersmål, krävs förutom en ökning av personal med främmande språk som modersmål, även en utveckling av mångsidiga arbetsgemenskaper.

Andelen Esbobor med främmande språk som modersmål av alla Esbobor och andelen arbetstagare med främmande språk som modersmål av personalen 31.12.

Ökningen av andelen personer med främmande språk som modersmål innebär även att en allt större del av arbetskraften och arbetsökande i Esbos område är personer med främmande språk som modersmål. I fortsättningen måste man även hitta svar på stadens behov av arbetskraft genom utbildningsvägar som stöder behöriga sökande med främmande språk som modersmål som söker ett ledigt arbete eller invandrare som har uppnått behörighet. En del av denna väg ska vara stärkande av språkkunskaperna hos arbetstagare som anställs av staden med kunskaper i finska och/eller svenska som ännu utvecklas. Dessa åtgärder gör staden i samarbete med bland annat Omnia, Metropolia samt andra läroanstalter och högskolor.

Chefer inom Esbo stad måste stödjas i rekryteringen av personer med främmande språk som modersmål samt i ledningen av mångsidiga arbetsgemenskaper och ledning av mångsidigt kundarbete. Detta sker via stadens mål samt med olika ledningscoachningar.

Esbo stads uppgifter är anknutna till olika officiella behörighetskrav. Målet i integrationsprogrammet gällande stadens personal (målet finns i kapitel 5.8) innebär inte att man skulle vara flexibel i kompetenskraven för stadens personal beträffande sökande med främmande språk som modersmål. En del av kompetenskraven är lagstadgade. Annars utvärderas och vid behov ändras kompetensen i Esbo som en del av personalplaneringen, som reagerar på förändringar i verksamhetsmiljön. Kravet på språkkunskaper definieras efter arbetsuppgifterna.

Koncernförvaltningens personalenhet stöder med mångsidiga åtgärder genomförandet av målet, som gäller personalen inom integrationsprogrammet.

5.8. Mål och mätare anknutna till "Esbo för alla"

Mål 7: För att trygga arbetskraften långsiktigt och säkerställa kundorienteringen, höjs andelen personal med främmande språk som modersmål

Andelen personer med främmande språk som modersmål av stadsborna/stadens personal (både på stadsnivå och indelade efter resultatenhet i branscher/inkomstområdet)

Mål 8: Vi garanterar möjligheter till hobbyer för alla barn och unga i Esbo.

Uppgifter från enkäten Hälsa i skolan om regelbundna hobbyer för barn och unga med finsk bakgrund och dito med invandrabakgrund

Slutkommentarer

→ **1** Enligt PISA-undersökningen 2018 är den genomsnittliga skillnaden i läskunnighet för elever med invandrabakgrund i Finland 92 poäng till fördel för den övriga befolkningen (jfr OECD 41 poäng). Den i genomsnitt sämre socioekonomiska ställningen för familjer med invandrabakgrund förklarar en del av skillnaderna, men även efter stabilisering av skillnaderna i familjernas ekonomiska situation, kvarblev skillnaden på 74 poäng. (jfr OECD 24 poäng). Kalkylmässigt motsvarar lärokurser som bildats under skolåret cirka 30–40 poäng.

→ **2** Utgående från resultaten av ALLU-testet granskar man hur många procent av eleverna i årskurs 2 i någondera gruppen uppnår en nivå för tillräcklig läskunnighet. Lästestet ALLU är ett lästest för lågstadiet som har utvecklats av Lärcentret i Åbo och som standardiserades 1995 utgående från ett omfattande nationellt material. Med hjälp av testet ALLU får man information om nivån på barnets tekniska läskunnighet och förståelsen av det som har lästs samt identifieras barn som har lässvårigheter.

→ **3** Bernelius, Venla och Huilla, Heidi: Utbildningsmässig jämlikhet, regional och social segregation och möjligheter till positiv särbehandling. Statsrådets publikationsserie 2021:7

→ **4** Utredning av diskriminering som personer med afrikansk bakgrund har upplevt. Diskrimineringsombudsmannens byrå (2020): <https://syrjinta.fi/sv/-/diskrimineringsombudsmannens-utredning-rasism-och-diskriminering-vardag-for-finlandare-med-afrikansk-bakgrund-1>

→ **5** Ämnen som bör uppmärksammas vid beräkningen av betygens medelvärde: matematik, modersmål och litteratur/finska som andra språk, engelska och historia.

→ **6** Hållbarheten för de officiella finansernas hållbarhet. Ekonomiska utsikter Finansministeriets publikationer – 2020:59

→ **7** Statsrådets redogörelse om reformbehovet för främjande av integration. Statsrådets publikationer 2021:62. urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-856-7

→ **8** Det som är bra med användningen av arbetslöshetsgraden för invandrare som en mätare av sysselsättningen för invandrare är att uppgifterna som den kräver är lättillgängliga och erbjuder en kontinuerligt uppdaterande tidsserie till granskningen av arbetslösheten. Å andra sidan ger mätaren en något för dystert bild av situationen för arbetslöshet för invandrare. Arbetslöshet beräknas genom att dela antalet arbetslösa med antalet som hör till arbetskraften. Beträffande invandrare uppdateras den senare siffran med cirka två års fördröjning. Eftersom antalet invandrare som bor i Esbo och hör till arbetskraften ökar snabbt och antalet arbetslösa invandrare är uppdaterat känd månatligen, förvränger det arbetslöshetsgraden något i den dysterare riktning. Ett annat problem med att använda invandrarnas arbetslöshetsgrad som en mätare av arbetslöshet för invandrare är anknutet till att invandrarnas sysselsättningssituation höjs i takt med antalet år som man har bott i Finland. Enligt uppgifter som städerna i huvudstadsregionen beställde av Statistikcentralen uppgick sysselsättningsgraden 2018 till 53 procent för de personer med invandrabakgrund som fötts utomlands och bott i Finland i mindre än 6 år, men 60 procent för dem som bott i Finland i 6–10 år och 64 procent för dem som bott i Finland i 11–15 år. Längs med vägen får många finskt medborgarskap, varvid en stor del av de invandrare som kommit in på arbetsmarknaden inte längre räknas med i arbetslöshets- och sysselsättningssiffrorna för invandrare.

→ **9** Arbets- och näringsministeriet: Helhetsöversyn av integration. Forskningsartiklar om integration. Arbets- och näringsministeriets publikationer 2019:10

→ **10** Arbets- och näringsministeriet: Helhetsöversyn av integration. Forskningsartiklar om integration. Arbets- och näringsministeriets publikationer 2019:10

→ **11** Saukkonen, Pasi och Peltonen, Juho (2018): Eroja ja yhtäläisyyksiä. Ulkomaalaistaustaiset pääkaupunkiseudulla Ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi -tutkimuksen tietojen valossa. Helsingfors stad, stadskansliet, stadsundersökning och -statistik

→ **12** Som uppföljningsmätare tillämpas sysselsättningsgraden för invandrarkvinnor i åldern 20–64 år (andelen arbetande av den jämnåriga befolkningen). Som material har använts av Eurostat publicerad och jämförbar statistik EU-länderna emellan, som för Finlands del baseras på Statistikcentralens arbetskraftsundersökning. De jämförbara områdena är i enlighet med EU:s statistiska regionindelning projektet NUTS 2-områden Helsingfors–Nyland (Nylands landskap), Stockholm, Själland och Oslo-Akershus. Informationen som arbetskraftsundersökningen genererade är inte tillräckligt tillförlitliga för Esbos befolkningsbas. Felmarginalen i urvalsenkäten är för stor. Det minsta tillämpliga området, från vilket det finns tillräckligt tillförlitlig och de nordiska länderna emellan jämförbar sysselsättningsstatistik om kvinnor med invandrarbakgrund, är Nyland. Esbo granskas som en del av Nyland (i Esbo bor cirka 22 % av Nylands befolkning med invandrarbakgrund).

→ **13** Uppgifterna fås från Statistikcentralen och de kan rapporteras med strax över två års fördröjning..

→ **14** OECD and European Union (2018): Settling In 2018: Indicators of Immigrant Integration. OECD Publishing, Paris.

→ **15** Kurronen, Sanna och Pyykkönen, Jussi (2.11.2021): Jäähyväiset nuivuudelle. Näin maahanmuutto pelastaa Suomen. EVA-analys nr. 100.

→ **16** Pitkänen, Ville; Saukkonen, Pasi och Westinen, Jussi (2019): Samaa vai eri maata. Tutkimus viiden kieliryhmän arvoista ja asenteista Suomessa. e2 Studie och författare

→ **17** Ukkola, Annette; Metsämuuronen, Jani och Paananen Maiju: Alkumittauksen syventäviä kysymyksiä. Nationella centret för utbildningsutvärdering: Publikationer 10:2020

→ **18** Rådet för brottsförebyggande: Våld riktat till etniska minoriteter. <https://rikoksentorjunta.fi/sv/vald-mot-etniska-minoriteter>

→ **19** Statistikcentralen 16.5.2019: stat.fi/til/rpk/2018/13/rpk_2018_13_2019-05-16_tie_001_fi.html

→ **20** Markus Kaakinen, Institutet för kriminologi och rättspolitik, PowerPoint-presentation 1.9.2021

Esbo stad,
Strategienhet,
Internationalism och invandringsfrågor

www.espoo.fi

